

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0254/2013

20.8.2013

*

RAPORT

Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades
(COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))

Õiguskomisjon

Raportöör: Alexandra Thein

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
  - *** nõusolekumenetlus
  - ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
  - ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
  - ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)
- (Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes märgistatakse õigusakti eelnõusse tehtud muudatused **paksus kaldkirjas**. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele ja tähistab neid õigusakti eelnõu osi, mille kohta on tehtud muudatusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või väljajätmised mõnes keeleversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul on vaja vastavate osakondade nõusolekut.

Kui õigusakti eelnõus soovitakse muuta kehtivat õigusakti, märgitakse muudatusettepaneku päises kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ning neljandale reale viide muudetavale sättele. Kui Euroopa Parlament soovib muuta kehtivat sätet, mida õigusakti eelnõus ei muudeta, märgistatakse muutmata jäävad tekstiosad **paksus kirjas**. Väljajäetav tekstiosa tähistatakse sümboliga [...].

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	68
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS	71
MENETLUS	89

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades
(COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus: konsulteerimine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2011)0127),
  - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõiget 3, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C7-0094/2011),
  - võttes arvesse Itaalia Senati, Poola Seimi, Poola Senati ja Rumeenia Senati poolt subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete kohaldamist käsitleva protokoll nr 2 alusel esitatud põhjendatud arvamust, mille kohaselt õigusakti eelnõu ei vasta subsidiaarsuse põhimõttele,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 55,
  - võttes arvesse õiguskomisjoni raportit ja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamust (A7-0254/2013),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
  2. palub komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
  3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
  4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
  5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) Võttes arvesse nii registreeritud

välja jäetud

kooselu kui ka abielu eripärasid ning sellest tulenevalt nende suhtes kohaldatavate põhimõtete erinevust, esitatakse kaks eraldiseisvat määruse ettepanekut: üks abielust tulenevate varaliste tagajärgede ja teine registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede reguleerimiseks, kusjuures viimasena nimetatuid käsitletakse käesolevas määruses.

Muudatusettepanek 2

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 a) Liikmesriik tunnustab registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevat otsust üksnes selleks, et võimaldada selle otsusega ette nähtud varaliste tagajärgede jõustamist. See ei tähenda, et asjaomane liikmesriik peaks tunnustama kooselu, mis on varalisi tagajärgi käsitleva otsuse aluseks. Liikmesriigid, kes registreeritud kooselu kui institutsiooni ei tunnusta, ei ole käesoleva määrusega kohustatud niisugust institutsiooni looma.

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10) Käesolevas määruses käsitletakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega seotud küsimusi. Registreeritud kooselu mõiste on määratletud üksnes piires, mis on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks. Selle mõiste täpne määratlus on kehtestatud

(10) Käesolevas määruses käsitletakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega seotud küsimusi. Registreeritud kooselu mõiste on määratletud üksnes piires, mis on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks. ***Käesoleva määruse tähenduses on registreeritud kooselu kooseluvorm, mis ei***

liikmesriikide õiguses.

ole abielu. Registreeritud kooselu mõiste täpne määratlus on kehtestatud liikmesriikide õiguses.

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) Käesolevat määrust ei tuleks siiski kohaldada tsiviilõiguse nendes valdkondades, mis ei puuduta registreeritud kooselu varasuhteid. Seepärast tuleks selguse huvides mitmed küsimused, mida võib seostada varasuhetega, sõnaselgelt käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 11 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 3.)

Selgitus

Uus põhjendus rõhutab, et kohaldamisala tuleb täpselt määratleda ja piirid teiste õigusvaldkondadega peavad olema selged. Vastav põhjendus on kirjas pärimisasju käsitleva määruse põhjenduses 11 ja samuti tehakse vastav ettepanek abieluvararežiime käsitlevate asjade määruse kohta.

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) **Kuna** registreeritud kooselu poolte vahelised ülalpidamiskohustused on reguleeritud 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, tuleks **need** käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta, nagu ka **kingete kehtivuse ja tagajärgedega** seotud küsimused, mis on hõlmatud **Euroopa**

(12) Registreeritud kooselu poolte vahelised ülalpidamiskohustused, **mis** on reguleeritud 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2012 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta, nagu ka **pärimisega** seotud küsimused, mis on hõlmatud **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012.**

Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta.

aasta määrusega (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist¹.

---

¹ *ELT L 201, 27.7.2012, lk 107.*

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 4.)

**Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13**

Komisjoni ettepanek

(13) Analoogselt [Euroopa Parlamendi ja nõukogu] määrusega (EL) nr .../... [mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist] tuleks käesoleva määruse reguleerimisalast välja jätta ka liikmesriikide õiguse kohaselt võimalik asjaõiguste olemus nagu ka selliste asjaõiguste avalikustamise küsimused. See võimaldab selle liikmesriigi kohtutel, kus ühe või mõlema poole vara asub, võtta asjaõigusest tulenevaid meetmeid, eelkõige seoses nimetatud vara omandiõiguse ülemineku kandmisega avalikku registrisse, kui asjaomase liikmesriigi vastavate seadustega seda nõutakse.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 5.)

**Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)**

Muudatusettepanek

(13) Analoogselt määrusega (EL) nr 650/2012 ei tohiks käesolev määrus mõjutada ka mõne liikmesriigi õiguses tuntud piiratud hulga asjaõiguste loetelu (numerus clausus). Liikmesriigilt ei tuleks nõuda selles liikmesriigis asuva varaga seotud asjaõiguse tunnustamist, kui selle riigi õiguses sellist asjaõigust ei tunta.

(13 a) Et võimaldada õigustatud isikutel kasutada teises liikmesriigis oma õigusi, mis on neile registreeritud kooselust tuleneva vara jagamise käigus tekkinud või üle läinud, peaks käesolev määrus nügema ette vastavas liikmesriigis mitte tuntud asjaõiguse kohandamise vastavalt selle liikmesriigi õiguses ette nähtud kõige lähemale samaväärsele asjaõigusele. Sellise kohandamise puhul tuleks arvesse võtta vastava asjaõigusega taotletavaid eesmärke ja huvisid ning sellega seotud mõjusid. Riigi kõige lähema samaväärse asjaõiguse kindlakstegemiseks võib võtta ühendust selle riigi asutuse või pädeva isikuga, kelle õigus on registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav, et saada täiendavat teavet konkreetse asjaõiguse olemuse ja toime kohta. Selleks võiks kasutada tsiviil- ja kaubandusasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas olemasolevaid võrgustikke ning muid kättesaadavaid vahendeid, mis aitavad välisriigi õigusest aru saada.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 16 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 6.)

Selgitus

Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede puhul tekivad – nagu ka abieluvararežiime käsitlevates asjades – probleemid seoses asjaõiguse tunnustamisega, mis on võrreldavad pärimisasjades esinevatega. Uus põhjendus kasutab pärimisasju käsitleva määruse põhjenduse 16 sõnastust.

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 b (uus)

(13 b) Kinnis- või vallasasjaõiguse registreerimise nõuded tuleks käesoleva

määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega tuleks lähtuda registrit pidava liikmesriigi õigusest (kinnisvara puhul asukohariigi õigusest), mille alusel määrata kindlaks registreerimise viis ja tingimused ning asutused, nagu kinnistusregistrid või notarid, kes vastutavad selle kontrollimise eest, et kõik nõuded on täidetud ning et esitatud või koostatud dokumendid on piisavad või sisaldavad vajalikku teavet.

(Vastab osaliselt määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 18 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 7.)

Selgitus

Nii nagu pärimisasju käsitlevas määruses ja abieluvararežiime käsitlevate asjade määruses, tuleks õiguse registrisse kandmise mõju käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Uus põhjendus kasutab pärimisasju käsitleva määruse põhjenduse 18 sõnastust.

Muudatusettepanek 9 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Põhjendus 13 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 c) Õiguse registrisse kandmise mõju tuleks samuti käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Seega tuleks lähtuda registrit pidava liikmesriigi õigusest, et määrata kindlaks, kas registreerimisel on näiteks deklaratiivne või konstitutiivne toime. Seetõttu, kui näiteks kinnisasjaõiguse omandamiseks tuleb teha registreerimine registrit pidava liikmesriigi õiguse kohaselt, et tagada registreerimise erga omnes mõju või kaitsta kohtulikku kokkulepet, reguleeritakse sellise omandamise hetke kõnealuse liikmesriigi õigusega.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 19 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 8.)

Selgitus

Nii nagu pärimisasju käsitlevas määruses ja abieluvararežiime käsitlevate asjade määruses, tuleks õiguse registrisse kandmise mõju käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Uus põhjendus kasutab pärimisasju käsitleva määruse põhjenduse 19 sõnastust.

Muudatusettepanek 10 Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13 d) Nii nagu määrus (EL) nr 650/2012, peaks ka käesolev määrus võtma arvesse liikmesriikide erinevaid süsteeme varasuhete käsitlemiseks. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks mõistet „kohus” käsitada laias tähenduses, hõlmates mitte üksnes õiguslikke funktsioone täitvad kohtud ranges mõttes, vaid ka teatavate liikmesriikide notarid ja registribürood, kellel on varasuhetega seotud asjades kohtutega sarnased õiguslikud funktsioonid, ning notarid ja õigusala töötajad, kes mõnes liikmesriigis täidavad asjaomases varasuhete küsimuses õiguslikke funktsioone neile kohtu poolt delegeeritud volituste alusel. Kõigi käesolevas määruses kehtestatud määratlusele vastavate kohtute suhtes peaks olema kohaldatavad selles määruses sätestatud kohtualluvuseeskirjad. Samas ei peaks mõiste „kohus” hõlmama neid liikmesriigi asutusi, mis ei ole õigusasutused, millel on siseriikliku õiguse kohaselt pädevus menetleda varasuhete küsimusi, näiteks enamikus liikmesriikides notarid, kes tavapäraselt ei täida õiguslikke funktsioone.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 20 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 10.)

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Samamoodi peab käesoleva määruse alusel olema võimalik laiendada nende liikmesriigi kohtute pädevust, kes menetlevad registreeritud kooselu lõppemist või tühistamist, **registreeritud kooselu poolte kokkuleppe korral** asjadele, mis käsitlevad registreeritud kooselust seoses asjaomase hagiga tulenevaid varalisi tagajärgi.

Muudatusettepanek

(15) Samamoodi peab käesoleva määruse alusel olema võimalik laiendada nende liikmesriigi kohtute pädevust, kes menetlevad registreeritud kooselu lõppemist või tühistamist, asjadele, mis käsitlevad registreeritud kooselust seoses asjaomase hagiga tulenevaid varalisi tagajärgi, **kui pooled on asjaomaste kohtute pädevust sõnaselgelt või kaudselt tunnistanud**.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15 a) Kui varasuhete küsimused ei johtu kooselu lõpetamisest ega tühistamisest ega ühe poole surmast, võivad pooled otsustada anda oma varasuhetega seotud küsimused menetleda kohtule liikmesriigis, mille õiguse nad on valinud oma varasuhete osas kohaldatavaks õiguseks. Selleks on vaja kokkulepet partnerite vahel, mida saab sõlmida hiljemalt kohtusse pöördumise ajal ja seejärel kohtu asukohariigi õiguse alusel.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 12.)

Selgitus

Uus põhjendus vastab abieluvararežiime käsitlevate asjade määruse põhjendusele 16.

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) **Muudel juhtudel peab** käesoleva määruse alusel olema võimalik kehtestada tähtsuse järjekorras reastatud kriteeriumide alusel liikmesriigi kohtute territoriaalne kohtualluvus, **et menetleda** registreeritud kooselust **tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevad hagnosisid**, tagades seeläbi tugeva seose registreeritud kooselu poolte ja nende asja menetleva pädeva liikmesriigi vahel. Nimetatud kohtutele, välja arvatud kui need asuvad riigis, kus kooselu on registreeritud, **jätakse** võimalus oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud. **Kohtualluvus on kehtestatud ka juhtudeks, kui muude käesoleva määruse sätete alusel ei ole ükski kohus pädev asja menetlema, et hoida ära olukorrad, kus õigusemõistmisest keeldutakse.**

Muudatusettepanek

(16) Käesoleva määruse alusel **peab** olema võimalik kehtestada tähtsuse järjekorras reastatud kriteeriumide alusel liikmesriigi kohtute territoriaalne kohtualluvus **taotluste osas, mis puudutavad registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kindlaksmääramist muudel juhtudel kui paari lahkumineks või partneri surm**, tagades seeläbi tugeva seose registreeritud kooselu poolte ja nende asja menetleva pädeva liikmesriigi vahel. Nimetatud kohtutele, välja arvatud kui need asuvad riigis, kus kooselu on registreeritud, **tuleks jätta** võimalus oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Selgitus

Kuigi oleks soovitatav jätta välja pädevusest loobumise võimalus, et saavutada abieluvararežiimide ja registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede veel paremat vastavust, paistab hoolimata liikmesriikide erinevatest hoiakutest registreeritud kooselude suhtes reaalsem säilitada hetkel kompromissi võimaldav regulatsioon, mida komisjoni ettepanekuga ette nähakse.

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16 a) Et parandada olukorda eelkõige kohtuliku arutamise mittevõimaldamise puhul, tuleks käesoleva määrusega ette näha forum necessitatis, mis võimaldab liikmesriigi kohtul erandjuhul teha otsus varasuhete asjas, mis on tihedalt seotud mõne kolmanda riigiga. Sellise erandjuhtumiga võib olla tegemist siis, kui menetluse läbiviimine osutub asjaomasel kolmandas riigis võimatuks,

näiteks kodusõja tõttu, või kui õigustatud isikult ei saa mõistlikel põhjustel oodata, et ta selles riigis menetluse algataks või seda järgiks. Forum necessitatis põhimõttel rajanevat pädevust peaks saama teostada üksnes siis, kui vaidlus on piisavalt seotud selle liikmesriigiga, kelle kohtusse pöördui.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 31 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 14.)

Selgitus

Uus põhjendus vastab abieluvararežiime käsitlevate asjade määruse põhjenduse ettepanekule 17a.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Registreeritud kooselu *poolte* vara *valitsemise hõlbustamiseks kohaldatakse kooselu registreerinud riigi õigust poolte kogu* vara suhtes, *isegi juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.*

Muudatusettepanek

(18) *Et lihtsustada registreeritud kooselu pooltel* vara *haldamist, peaks käesolev määrus võimaldama neil valida oma* vara suhtes *kohaldatav õigus – sõltumata vara liigist või asukohast – nende õiguste hulgast, millega pooltel on tugev seos kas nende elukoha või kodakondsuse alusel.* Ei ole *mingit põhjust keelata registreeritud kooselu pooltel valida kohaldatavat õigust. Juhul kui partnerid valivad õiguse, milles registreeritud kooselu ei ole sätestatud, ei ole õiguse valik tulemuslik. Sellisel juhul tuleks jääda objektiivse seose juurde. Kuigi asjaomased isikud peaksid üldiselt olema oma õigustest hästi teadlikud, tuleks erilise õiguskaitsevajaduse rahuldamiseks näha ette õigusnõustamine õiguse valimise tagajärgede küsimuses. See nõue täidetakse eelkõige seeläbi, et nõustamine on tagatud kohaldatava õiguse valimise suhtes kehtivate täiendavate*

vorminõuetega, eelkõige ametliku dokumendiga.

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 a) Õiguskindluse ja -selguse tagamiseks peaks määrus sisaldama ka eeskirja registreeritud kooselu mitmekordse registreerimise kohta, mille puhul tuleks lähtuda ajaliselt viimasest registreerimisest. Liikmesriigid peaksid tagama, et registreeritud kooselu ei registreeritaks mitu korda.

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 b) Kohaldatava õiguse valiku puudumise korral ning etteaimatavuse ja õiguskindluse nõudega arvestamiseks, unustamata samal ajal partnerite tegelikku olukorda, tuleb käesoleva määrusega sätestada tähtsuse järjekorda seatud ühendavatel teguritel põhinev ühtlustatud kollisiooninorm, mille alusel kindlaks määrata kogu vara suhtes kohaldatav õigus. Esimeseks kriteeriumiks peaks olema partnerite ühine alaline elukoht kooselu alustamise ajal või partnerite esimene ühine alaline elukoht pärast kooselu alustamist, mis peaks olema tähtsam kui partnerite ühine kodakondsus kooselu alustamise ajal. Kui kumbki kriteerium ei ole täidetud või kui topeltkodakondsusega partneritel puudub esimene ühine alaline elukoht kooselu registreerimise ajal, tuleks kohaldada

kolmanda kriteeriumina selle riigi õigust, millega partnerid on ühiselt kõige tugevamini seotud, võttes arvesse kõiki asjaolusid, olles siiski täpsustanud, et nimetatud seoste aluseks tuleks võtta olukord kooselu registreerimise ajal. Nende kriteeriumite alusel määratletud õigusi ei tuleks kohaldada, kui need registreeritud kooselu ei tunnista. Vaikimisi reeglina tuleks partnerite vara suhtes kohaldada kooselu registreerinud riigi õigust.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 15.)

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 c) Kui kohaldamisele kuuluv õigus määratakse kindlaks kodakondsuse alusel, tuleb arvestada asjaolu, et teatavates tavaõigusel (common law) põhineva õigussüsteemiga riikides kasutatakse ühendava tegurina mõistet „alaline elukoht” (domicile) ja mitte mõistet „kodakondsus”.

Selgitus

Käesolev põhjendus selgitab „kodakondsuse” ja „alalise elukoha” rolli ühendavate tegurite nimistuses.

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 d) Selleks et tagada õiguskäibe

kindlus ja hoida ära registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse muutmist ilma, et partnereid sellest teavitataks, ei saa registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust muuta ilma, et pooled oleksid sellist tahet sõnaselgelt väljendanud. Kohaldatava õiguse muutmist käsitleval kooselu poolte otsusel ei saa olla tagasiulatuvat jõudu, välja arvatud juhul, kui pooled on seda selge sõnaga väljendanud. Mingil juhul ei tohi see kahjustada kolmandate isikute õigusi ega varasemalt sõlmitud dokumentide kehtivust.

Selgitus

Käesolev põhjendus tagab, et kohaldatava õiguse valik langetatakse mõlema poole selgesõnalisel nõusolekul.

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) Kogu vajalik teave peaks olema asjakohaste vahendite abil lihtsasti kättesaadavaks tehtud, seda eriti komisjoni mitmekeelsel veebisaidil.

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 b (uus)**

(19 b) Tuleks julgustada parimate tavade jagamist õigusala töötajate vahel.

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 c) Komisjon peaks kasutusele võtma teabe- ja koolitusvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Liikmesriikide otsuste vastastikune tunnustamine on käesoleva määruse üks eesmärke ning seepärast tuleb sellega ette näha otsuste tunnustamist ja täitmist käsitlevad sätted, mis lähtuvad **määrusest (EÜ) nr 44/2201** või mida on vajaduse korral kohandatud vastavalt käesoleva määrusega hõlmatud küsimustest tulenevatele konkreetsetele vajadustele. Seega ei saa liikmesriigis keelduda tunnustamast või täitmast otsust, mis käsitleb kogu mahus või osaliselt registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi, kui selle riigi õiguses ei ole sellist kooseluvormi ette nähtud või selles

(23) Liikmesriikide otsuste vastastikune tunnustamine **registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades** on käesoleva määruse üks eesmärke ning seepärast tuleb sellega ette näha otsuste tunnustamist, **täitmisele pööratavust** ja täitmist käsitlevad sätted, mis lähtuvad **liidu teistest dokumentidest tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö raames** või mida on vajaduse korral kohandatud vastavalt käesoleva määrusega hõlmatud küsimustest tulenevatele konkreetsetele vajadustele. Seega ei saa liikmesriigis keelduda tunnustamast või täitmast otsust, mis käsitleb kogu mahus

ette nähtud varalised tagajärjed on erinevad.

või osaliselt registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi, kui selle riigi õiguses ei ole sellist kooseluvormi ette nähtud või selles ette nähtud varalised tagajärjed on erinevad.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 19.)

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Käesoleva määrusega tuleks tagada ametlike dokumentide **tunnustamine ja täitmine**, et võtta arvesse liikmesriikide **erinevusi** registreeritud **kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega** seotud küsimuste lahendamisel. **Sellegipoolest ei saa ametlikke dokumente samastada tunnustamise seisukohast kohtuotsustega. Ametlike dokumentide tunnustamine tähendab, et neil on teises liikmesriigis nii sisu kui ka mõju poolest sama tõendusjõud nagu dokumendi välja andnud riigis ning et sellist dokumenti käsitatakse kehtivana, kuigi kehtivuse võib vaidlustada.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 60 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 20.)

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(24) Käesoleva määrusega tuleks tagada **registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevaid asju puudutavate** ametlike dokumentide **vastuvõtmine ja täitmisele pööratavus kõigis liikmesriikides**, et võtta arvesse liikmesriikide **erinevaid süsteeme** registreeritud **kooselude varasuhetega** seotud küsimuste lahendamisel.

(24 a) Seoses kohtuotsuste tunnustamise, täitmisele pööratavuse ja täitmisega ning ametlike dokumentide vastuvõtmise ja täitmisele pööratavusega ning kohtulike kokkulepete täitmisele pööratavusega peaks käesolev määrus kehtestama sätteid eelkõige lähtudes määrusest (EL) nr

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 21.)

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) **Kui** registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õigusega **tuleb reguleerida** ühe kooselu poole ja kolmanda isiku **vahelise** õiguslikke suhteid, **oleks vaja, et selle õiguse mõju oleks reguleeritud liikmesriigi õigusega, kus asub poole või kolmanda isiku alaline elukoht, et** tagada kolmanda isiku kaitse. **Sellest johtuvalt võiks selle liikmesriigi õigusega ette näha, et pool saab oma** registreeritud kooselu reguleerivat õigust kohaldada kolmanda isiku suhtes **vaid juhul**, kui selles liikmesriigis kehtestatud registreerimise või avalikustamise nõuded **on** täidetud, **välja arvatud juhul, kui kolmas isik teadis või oleks pidanud teadma registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust.**

Muudatusettepanek

(25) Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes **käesoleva määruse kohaselt** kohaldatava õigusega **reguleeritakse** ühe kooselu poole ja kolmanda isiku **vahelisi** õiguslikke suhteid. **Kuid selleks, et tagada kolmanda isiku kaitse, ei peaks ühe kooselu poole ja kolmanda isiku vahelises õiguslikus suhtes kumbki pool saama tugineda sellele õigusele või üldist kehtivust omavatele sätetele, kui kolmanda isikuga õiguslikus suhtes oleva kooselu poole ja kolmanda isiku alaline elukoht on ühes ja samas riigis, mis ei ole see riik, mille õigust kohaldatakse registreeritud kooselu varasuhetele. Erandid peaksid kehtima, kui kolmas isik ei vääri kaitset, st ta oli teadlik või oleks pidanud olema teadlik kohaldatavast õigusest, või kui selles riigis kehtestatud registreerimise või avalikustamise nõuded **olid** täidetud.**

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 22.)

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26 a) Et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda

rakendamisolitused otsuste, kohtulike kokkulepete ja ametlike dokumentide täidetavaks tunnistamisega seonduvate tõendite ja vormide kehtestamiseks ja muutmiseks. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes¹.

---

¹ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 78 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 23.)

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 26 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(26 b) Käesoleva määrusega ette nähtud tõendite ja vormide koostamiseks ja hilisemaks muutmiseks mõeldud rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 4 sätestatud menetlusega.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 79 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 24.)

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, 21 ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

Muudatusettepanek

(28) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, **20**, 21 ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, **võrdsust seaduse ees**, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.

(Vastab osaliselt määruse (EL) nr 650/2012 põhjendusele 81 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 25.)

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) registreeritud kooseluga kaasnevad isiklikud mittevaralised tagajärjed,

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) registreeritud kooselu poolte õigus- ja teovõime,

Muudatusettepanek

b) registreeritud kooselu poolte **üldine** õigus- ja teovõime,

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 26.)

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) kooselu eksisteerimine, kehtivus või tunnustamine,

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 27.)

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) registreeritud kooselu poolte vahelised kinked,

välja jäetud

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) üleelanud registreeritud kooselu **poole** pärimisõigused,

e) **pärimisküsimused seoses** üleelanud registreeritud kooselu **poolega,**

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 29.)

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f) registreeritud kooselu poolte vahelised äriühingud,

f) küsimused, mida reguleeritakse äriühingutele ja muudele juriidilistele isikutele või organiseeritud ühendustele kohaldatava õigusega,

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktide h ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 30.)

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt g

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g) varaga seotud asjaõiguste olemus ja selliste asjaõiguste avalikustamine.

g) asjaõiguste olemus,

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktide k ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 31.)

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g a) kinnis- või vallasasjaõiguse kandmine registrisse, sealhulgas sellise registrisse kandmise õiguslikud nõuded, ning õiguse registrisse kandmise või kandmata jätmise õiguslikud tagajärjed, ja

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 1 punktide l ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 32.)

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3 – punkt g b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

g b) küsimused, mis puudutavad registreeritud kooselu jooksul omandatud vanadus- või invaliidsuspensiooni õiguste ülekandmist või kohandamist partnerite või endiste partnerite vahel registreeritud kooselu lõppemise korral.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 33.)

Selgitus

Määrus peaks olema suunatud tulevikku ning arvestama liikmesriikides toimuvaid muutusi ja suurema võrdsuse saavutamist registreeritud kooselule, ning selle kohaldamisalast tuleks välja jätta pensioniõiguste kohandamine Saksa õiguse alusel ja samasugused struktuurid teistes liikmesriikides, kui need kehtivad registreeritud kooselu kohta.

Muudatusettepanek 39 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) „registreeritud kooselu” – **õigusega ette nähtud** kahe inimese kooselu, mis **registreeritakse ametiasutuses**;

Muudatusettepanek

b) „registreeritud kooselu” – kahe inimese kooselu, mis **on asutatud sellisel viisil, nagu näeb ette selle liikmesriigi õigus, kus kooselu on registreeritud**;

Muudatusettepanek 40 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) „kooselu kokkulepe” – igasugune kokkulepe, millega registreeritud kooselu pooled või tulevased pooled reguleerivad oma kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi;

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 35.)

Muudatusettepanek 41 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Artikkel 2 – lõige 1 – punkt c – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

c) „ametlik dokument” – dokument, mis on otsuse teinud liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning mille ehtsus:

Muudatusettepanek

c) „ametlik dokument” – dokument **registreeritud kooselu varasuhteid käsitlevates asjades**, mis on otsuse teinud liikmesriigis ametlikult koostatud või ametliku dokumendina registreeritud ning mille ehtsus:

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktile i ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 36.)

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) „otsus“ – liikmesriigi kohtus registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, **sealhulgas kohtuotsus, lahend, määrus ja täitedokument**, samuti kohtusekretäri otsus kohtukulude suuruse kohta;

Muudatusettepanek

d) „otsus“ – liikmesriigi kohtus registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta tehtud otsus, olenemata selle nimetusest, samuti kohtusekretäri otsus kohtukulude suuruse kohta;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 31 lõike 1 punktile g ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 37.)

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) „otsuse teinud liikmesriik“ – liikmesriik, milles **kohtu poolt või kohtus või kohtu delegeeritud asutuse poolt** on kas tehtud otsus, **sõlmitud kooseluvaraleping**, koostatud ametlik dokument, kiidetud heaks kohtulik kokkulepe **või koostatud varaihisuse lõpetamise akt või muu akt**;

Muudatusettepanek

e) „otsuse teinud liikmesriik“ – liikmesriik, milles on kas tehtud otsus, koostatud ametlik dokument **või** kiidetud heaks **või sõlmitud** kohtulik kokkulepe;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktile e ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 38.)

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

f) „**taotluse saanud** liikmesriik“ – liikmesriik, kus taotletakse **kohtu poolt või**

Muudatusettepanek

f) „**otsuse täitmise** liikmesriik“ – liikmesriik, kus taotletakse otsuse,

kohtus või kohtu delegeeritud asutuse poolt koostatud otsuse, kooseluvaralepingu, ametliku dokumendi, kohtuliku kokkuleppe või varaühisuse lõpetamise akti või muu akti tunnustamist ja/või täitmist;

kohtuliku kokkuleppe või **ametliku dokumendi täitmisele pööratavust või täitmist;**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 3 lõike 1 punktile f ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 39.)

**Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt g**

Komisjoni ettepanek

g) „kohus” – liikmesriigi pädev kohtuasutus, kes täidab kohtulikke ülesandeid registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades, ning muu asutus või isik, kellele on liikmesriigi kohus delegeerinud või määranud kohtuasutuse pädevusse kuuluvate ülesannete täitmise vastavalt käesolevas määruses sätestatule;

Muudatusettepanek

välja jäetud

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 40.)

**Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kohus” kõiki kohtuasutusi ning kõiki selliseid teisi asutusi ja õigusala töötajaid, kellel on pädevus menetleda registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevaid asju ning kes täidavad kohtulikke ülesandeid või tegutsevad kohtuasutuse poolt delegeeritud volituste alusel või tegutsevad kohtuasutuse alluvuses, tingimusel et sellised asutused ja õigusala töötajad annavad tagatised

erapooletuse osas ja poolte õiguse osas olla ära kuulatud ning et selliste asutuste poolt nende asukohaliikmesriigi õiguse alusel tehtud otsused vastavad järgmistele tingimustele:

a) otsuse võib kohtuasutusele edasi kaevata või selle kohta võib kohtuasutusele esitada taotluse läbivaatamiseks, ning

b) otsusel on samas küsimuses tehtud kohtuasutuse otsusega samasugune õigusjõud ja -mõju.

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus osutatud muud asutused ja õigusala töötajad vastavalt artikli 33a lõikele 1.

Selgitus

On asjakohane võtta pärimisasju käsitlevast määrusest üle mõiste „kohus”, nii nagu abieluvarasuhteid käsitlevate asjade määruse puhulgi, et tulla toime liikmesriikide erinevate kooseluvormidega ka varalisi tagajärgi käsitlevates asjades. Ettepanek vastab pärimisasju käsitleva määruse artikli 3 lõikele 2.

Muudatusettepanek 47 Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel -3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel -3

***Liikmesriigisisene kohtualluvus
registreeritud kooselust tulenevaid varalisi
tagajärgi käsitlevates asjades***

***Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide
pädevust registreeritud kooselust
tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevate
asjade menetlemisel.***

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 42.)

Selgitus

See säte toetub pärimisasju käsitleva määruse artiklile 2. See sisaldab asjakohast selgitust ka kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevate asjade jaoks.

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Selle liikmesriigi kohtud, kelle poole on pöördutud ühe registreeritud kooselu poole pärimisasjaga [*Euroopa Parlamendi ja nõukogu*] määruse (EL) nr .../... [*mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste ja ametlike dokumentide tunnustamist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist*] alusel, on pädevad lahendama ka asju, mis käsitlevad *asjaomase hagiga* seotud registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 43.)

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4

Komisjoni ettepanek

Kohtualluvus registreeritud kooselu *poolte lahkumineku* korral

Selle liikmesriigi kohtud, kellele on hagi esitatud registreeritud kooselu lõpetamise või tühistamise asjus, on *registreeritud kooselu poolte kokkuleppe korral* pädevad lahendama ka selle hagiga seotud varalisi tagajärgi.

Kokkulepet võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik, kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema registreeritud kooselu poole poolt.

Kokkulepe puudumise korral on

Muudatusettepanek

1. Selle liikmesriigi kohtud, kelle poole on pöördutud ühe registreeritud kooselu poole pärimisasjaga määruse (EL) nr 650/2012 alusel, on pädevad lahendama ka asju, mis käsitlevad *selle pärimisasjaga* seotud registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi.

Muudatusettepanek

Kohtualluvus registreeritud kooselu *lõpetamise või tühistamise* korral

Selle liikmesriigi kohtud, kellele on hagi esitatud registreeritud kooselu lõpetamise või tühistamise asjus, on pädevad lahendama ka selle hagiga seotud varalisi tagajärgi, *kui pooled on asjaomaste kohtute pädevust sõnaselgelt või muul viisil ühehäälselt tunnistanud.*

Esimeses lõigus osutatud kohtu pädevuse mittetunnistamise korral on kohtualluvus

kohtualluvus reguleeritud artikliga 5.

reguleeritud artikliga 5.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 44.)

Selgitus

Lahkumineku korral ei tuleks automaatselt ette näha pädevuste koondamist ka seotud varaliste tagajärgede küsimustele, selleks et osaliste huve paremini kaitsta ja tagada, et need aktsepteeriks lahutusasjadega tegeleva kohtu pädevust. Esitatud säte vastab Brüsseli IIa määruse artikli 12 lõike 1 punktile b.

Muudatusettepanek 50 Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4 a

Kohtu valimise kokkulepe

1. Kooselu pooled võivad kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtud, mille õiguse nad on valinud kooskõlas artikliga 15 b oma registreeritud kooselu varasuhetele kohaldatavaks, on pädevad lahendama selle varasuhetega seotud asju. Sel juhul on antud liikmesriigi kohtutel ainupädevus.

Ilma et see piiraks kolmanda lõigu kohaldamist, võib kohtu valimise kokkuleppe sõlmida või seda muuta igal ajal, kuid hiljemalt kohtu poole pöördumise ajaks.

Registreeritud kooselu pooled võivad määrata kohaldatava õiguse ka pärast kohtu poole pöördumist, kui see on kohtu asukohariigi õigusega ette nähtud. Sellisel juhul kannab kohus sedasi valitud kohtualluvuse protokollis kooskõlas kohtu asukohariigi õigusega.

Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust, peab see olema kirjalik ning kuupäevastatud ja alla kirjutatud kooselu poolte poolt. Niisugusel elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik

kokkulepet alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatud teabega.

2. Kooselu pooled võivad ka kokku leppida, et kui kohut ei ole valitud, on pädevus selle liikmesriigi kohtutel, kelle õigust nende registreeritud kooselu varasuhetele kooskõlas artikliga 15 kohaldatakse.

Selgitus

Säte vastab abieluvararežiime käsitlevate asjade määruse esitatud sättele. See võtab lõikes 1 asjakohase sätte üle Rooma III määruse artikli 5 lõigetest 2 ja 3. Lõikes 2 esitatud säte vastab praktilisele vajadusele.

Muudatusettepanek 51 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Artikkel 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 4 b

Kohtualluvus kostja kohtusse ilmumise alusel

1. Lisaks käesoleva määruse muudest sätetest tulenevale pädevusele on pädevus selle liikmesriigi kohtul, mille õigus on valitud artikli -15 b alusel või mille õigust kohaldatakse vastavalt artiklile 15, ning kuhu kostja ilmub. See reegel ei kehti juhul, kui kohtusse ilmuti pädevuse vaidlustamiseks, või kui tulenevalt artiklitest 3, 4 või 4 a on pädevus muul kohtul.

2. Enne pädevuse võtmist lõike 1 alusel peab kohus tagama, et kostjat on teavitatud tema õigusest pädevus vaidlustada ning kohtusse ilmumise või mitteilmumisega kaasnevatest tagajärgedest.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 46.)

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5

Komisjoni ettepanek

1. **Muudel kui artiklitega 3 ja 4 ette nähtud juhtudel on poolte registreeritud kooselust tulenevaid** varalisi tagajärgi käsitlevas menetluses pädevad otsuseid langetama selle liikmesriigi kohtud, **kus**:
- a) on registreeritud kooselu poolte **ühine** alaline elukoht, või selle puudumise korral,
  - b) oli registreeritud kooselu poolte viimane **ühine** alaline elukoht, kui üks neist veel elab seal, või selle puudumise korral,
  - c) on kostja alaline elukoht, või selle puudumise korral,
  - d) kus kooselu on registreeritud.
2. Lõike 1 punktides a, b **ja** c nimetatud kohtud võivad oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Muudatusettepanek

1. **Kui ühelgi kohtul ei ole pädevust vastavalt artiklitele 3, 4 ja 4 a, on** varalisi tagajärgi käsitlevas menetluses pädevad otsuseid langetama selle liikmesriigi kohtud:
- a) **mille territooriumil** on registreeritud kooselu poolte alaline elukoht **kohtusse pöördumise ajal**, või selle puudumise korral,
  - b) **mille territooriumil** oli **kohtusse pöördumise ajal** registreeritud kooselu poolte viimane alaline elukoht, kui üks neist endiselt elab seal, või selle puudumise korral,
  - c) **mille territooriumil** on kostja alaline elukoht **kohtusse pöördumise ajal**, või selle puudumise korral,
- c a) mille kodanikud kooselu pooled kohtusse pöördumise ajal on või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, kus on kooselu poolte ühine elukoht, või selle puudumise korral,**
- d) kus kooselu on registreeritud.
2. Lõike 1 punktides a, b, **c ja c a** nimetatud kohtud võivad oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

(Artikli 5 punkti c a (uus) osas vt muudatusettepanekut artikli 6 lõike 1 punkti b kohta).

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 47.)

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6

Komisjoni ettepanek

Kui **üks** kohus ei ole artiklite 3, 4 ja 5 alusel pädev või kui kohus on oma pädevusest loobunud, on liikmesriigi kohtud pädevad, kui:

a) ühe või mõlema registreeritud kooselu poole vara asub selle liikmesriigi territooriumil, **mispuhul** lahendab hagi saanud kohus üksnes selle varaga seotud asja, **või**

b) **mõlemad registreeritud kooselu pooled on selle liikmesriigi kodanikud või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, see riik on mõlema kooselu poole elukoht.**

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 48.)

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Forum necessitatis

Kui **üks kohus** ei ole artiklite 3, 4, 5 või 6 alusel **pädev või kui kohus on oma pädevusest loobunud**, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras **ja tingimusel, et asjal on selle liikmesriigiga piisav seos, otsustada registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede üle**, kui menetlust ei ole võimalik või mõistlik algatada või läbi viia kolmandas riigis.

Muudatusettepanek

Kui **ükski liikmesriigi** kohus ei ole artiklite 3, 4, **4 a või 5** alusel pädev või kui kohus on oma pädevusest loobunud, on liikmesriigi kohtud pädevad, kui ühe või mõlema registreeritud kooselu poole **kinnisvara või registreeritud** vara asub selle liikmesriigi territooriumil; **sel juhul** lahendab hagi saanud kohus üksnes selle **kinnisvara või registreeritud** varaga seotud asja.

Seejuures on liikmesriigi kohtud pädevad tegema ainult selles liikmesriigis asuvat kinnisvara või registreeritud vara käsitlevaid otsuseid.

Muudatusettepanek

Forum necessitatis

Kui **ühelgi kohtul** ei ole artiklite 3, 4, **4 a, 5 või 6** alusel **pädevust**, võivad liikmesriigi kohtud erandkorras **menetleda varasuhteid käsitlevat asja**, kui menetlust ei ole võimalik või mõistlik algatada või läbi viia kolmandas riigis, **millega asi on tihedalt seotud.**

Kohtuasi peab olema piisavalt seotud

liikmesriigiga, mille kohtu poole pöörduti.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 11 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 49.)

**Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8**

Komisjoni ettepanek

Artikli 3, 4, 5, 6 või 7 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Muudatusettepanek

Artikli 3, 4, **4 a**, 5, 6 või 7 kohaselt asja menetlev kohus on pädev arutama ka vastuhagi, kui see kuulub käesoleva määruse reguleerimisalasse.

Kui kohtu poole on pöördutud artikli 6 alusel, piirdub kohtu pädevus vastuhagi arutamiseks kinnisvara või registreeritud varaga, mis on põhikohtuasja ese.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 50.)

**Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9**

Komisjoni ettepanek

Kohtusse pöördumine **loetakse** toimunuks:

- a) kuupäeval, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev dokument või samaväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokumendid kostjale kätte toimetada; **või**
- b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis kuupäeval, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada.

Muudatusettepanek

Käesoleva peatüki kohaldamisel loetakse kohtusse pöördumine toimunuks:

- a) ajal, mil kohtule esitatakse menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kostjale kätte toimetada;
- b) kui dokument tuleb kätte toimetada enne kohtule esitamist, siis kuupäeval, mil kättetoimetamise eest vastutav asutus selle kätte saab, tingimusel et hageja astub pärast seda vajalikud sammud, et dokument kohtule esitada, **või**

b a) kui kohus algatab menetluse omal algatusel, siis ajal, mil kohus teeb otsuse

algatada menetlus, või juhul, kui sellist otsust ei nõuta, siis ajal, mil asi kohtus registreeritakse.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 14 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 51.)

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad menetlusi ühed ja samad pooled ühe ja sama alusega hagide põhjal, peatab kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

Muudatusettepanek

1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad menetlusi ühed ja samad **kooselu** pooled ühe ja sama alusega hagide põhjal, peatab kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 52.)

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Seotud menetlused

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 53.)

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

(2) Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pöörduti esimesena, ühe poole taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes menetlustes pädev ja kui

Muudatusettepanek

(2) Kui nimetatud menetlused on pooleli esimese astme kohtus, võivad kõik kohtud peale selle, kuhu pöörduti esimesena, ühe **registreeritud kooselu** poole taotlusel pädevusest loobuda, kui kohus, kuhu pöörduti esimesena, on kõnealustes

asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

menetlustes pädev ja kui asjaomase riigi õigusaktid võimaldavad neid menetlusi liita.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 18 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 54.)

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigi *kohtute kaudu* võib taotleda *selle liikmesriigi õigusaktidega* ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete *rakendamist* isegi juhul, kui käesoleva määruse kohaselt on asja sisuliseks arutamiseks pädev teise liikmesriigi kohus.

Muudatusettepanek

Liikmesriigi *kohtutelt* võib taotleda *asjaomase riigi õigusega* ette nähtud ajutiste meetmete, sealhulgas kaitsemeetmete *kehtestamist* isegi juhul, kui käesoleva määruse kohaselt on asja sisuliseks arutamiseks pädev teise liikmesriigi kohus.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 19 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 56.)

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel -15 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel -15

Kohaldatava õiguse ühtsus ja ulatus

1. Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust kohaldatakse kogu vara suhtes, mida nimetatud tagajärjed mõjutavad, olenemata vara asukohast.

2. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3 punktide g ja g a kohaldamist, määrab registreeritud kooselu varalistele tagajärgedele kohaldatav õigus kindlaks muu hulgas:

a) poolte vara jaotamise erinevatesse kategooriatesse enne ja pärast

registreeritud kooselu;

b) vara ülekandmise ühest kategooriast teise;

c) vajaduse korral vastutuse kooselu teise poole võlgade eest;

d) kooselu poolte käsutusõigused kooselu ajal;

e) registreeritud kooselu varasuhete lõpetamise ning vara jagamise registreeritud kooselu lõpetamise korral;

f) registreeritud kooselust tulenevad varalised tagajärjed kooselu poole ja kolmanda isiku vahelisele õiguslikule suhtele vastavalt artiklile 31.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekutele 57 ja 58.)

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel -15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel -15 a

Ühetaoline kohaldamine

Käesolevas määruses nimetatud mis tahes õigust kohaldatakse, olenemata sellest, kas tegemist on liikmesriigi õigusega või mitte.

(Vt muudatusettepanekut artiklile 16; teksti on muudetud. Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 20 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 59.)

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel -15 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel -15 b

Kohaldatava õiguse valik

1) Registreeritud kooselu pooled või tulevased pooled võivad omavahelise kokkuleppe alusel määrata õiguse, mida kohaldatakse nende registreeritud kooselu varasuhetele, samuti oma otsust muuta, tingimusel, et asjaomane õigus tunnustab registreeritud kooselu kui institutsiooni ja sellest tulenevaid varalisi tagajärgi, ning tingimusel, et tegemist on ühega järgmistest õigustest:

a) selle riigi õigus, kus on registreeritud kooselu poolte või tulevaste poolte või ühe poole alaline elukoht kokkuleppe sõlmimise ajal, või

b) selle riigi õigust, mille kodakondsus on ühel kooselu poolel või tulevasel poolel valiku tegemise ajal, või

c) selle riigi õigus, kus kooselu on registreeritud.

2. Kui valitud õigus ei tunnusta registreeritud kooselu või selle varalisi tagajärgi, määratakse kohaldatav õigus kindaks vastavalt artiklile 15.

3. Kohaldatava õiguse valik vastavalt lõikele 1 on kehtiv ainult siis, kui pooled või tulevased pooled suudavad tõendada, et nad on lasknud end enne selle kohaldatava õiguse valimist nõustada selle valiku õiguslike tagajärgede küsimuses.

See nõue loetakse täidetuks, kui nõustamine on tagatud juba kohaldatava õiguse valimise suhtes kehtivate vormiliste riiklike lisanõuetega.

4. Kui kooselu pooled ei lepi kokku teisiti, siis on nende registreeritud kooselu varasuhetele kohaldatava õiguse muutmise korral sellel muudatusel üksnes ajas ettepoole ulatuv mõju.

5. Kui pooled otsustavad anda sellele muutmisele tagasiulatuva jõu, ei mõjuta see varem, muutmise hetkeni kehtinud õiguse kohaselt tehtud õigustoimingute

kehtivust ega varasemast kohaldatavast õigusest tulenevaid kolmandate isikute õigusi.

(Vastab osaliselt 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 60.)

Selgitus

Ei ole põhjust keelata registreeritud kooselu pooltel valida kohaldatavat õigust. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti arvamus kinnitab, et komisjoni ettepanekul ei ole seoses sellega piisavat õigustust abielu ja registreeritud kooselu ebavõrdseks kohtlemiseks ja see ei ole seetõttu kooskõlas ELi põhiõiguste harta artiklitega 20 ja 21.

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15

Komisjoni ettepanek

Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine

Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes **kohaldatakse** selle riigi õigust, **kus kooselu on registreeritud.**

Muudatusettepanek

Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine,
kui valikut ei ole tehtud

1. Kui ei ole kokku lepitud kohaldatavas õiguses vastavalt artiklile -15 b, kohaldatakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes selle riigi õigust:

a) kus on kooselu osapoolte esimene ühine alaline elukoht kooselu registreerimise ajal või kuhu nad asuvad üheskoos alaliselt elama pärast kooselu registreerimist;

b) mille kodanikud on mõlemad partnerid oma kooselu registreerimise ajal, või

c) millega partnerid on kooselu registreerimise ajal kõige tugevamini seotud, arvestades kõiki asjaolusid, või

d) kus kooselu on registreeritud.

1 a. Lõike 1 punkte a, b ja c ei kohaldata, kui asjaomase riigi õigus ei tunnusta registreeritud kooselu kui institutsiooni.

1 b. Lõike 1 punkti b ei kohaldata, kui partneritel on rohkem kui üks ühine kodakondsus.

(Vastab osaliselt 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 61 jj.)

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 a

Mitmekordne registreerimine

Kui samad isikud on registreerinud oma kooselu mitmes riigis, on kohaldatava õiguse valimisel artikli 15 lõike 1 punkti d alusel määravaks kooselu viimati registreerinud riik, lähtudes kooselu registreerimise kuupäevast.

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16

välja jäetud

Kollisiooninormide üldine kohaldatavus
Käesoleva peatüki alusel määratud õigust kohaldatakse ka juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 68.)

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 a

Kohaldatava õiguse valimise vorminõuded

1. Kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe vastavalt artiklile -15 b peab olema kirjalik, varustatud kuupäevaga ja

sellele peavad alla kirjutama mõlemad pooled. Elektroonilisel teel edastatud kokkulepe, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

2. See kokkulepe peab vastama vorminõuetele, mis on ette nähtud registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavas õiguses või selle riigi õiguses, kus kokkulepe sõlmiti.

3. Kui aga selle riigi õigusega, kus oli kohaldatava õiguse valimise ajal mõlema poole alaline elukoht, on niisugusele kokkuleppele või kooselu kokkuleppele ette nähtud täiendavad vorminõuded, kohaldatakse nimetatud vorminõudeid.

4. Kui registreeritud kooselu poolte peamine elukoht kokkuleppe sõlmimise ajal on erinevates riikides ja nende riikide õigusega on ette nähtud erinevad ametlikud nõuded, on kokkulepe vormiliselt kehtiv juhul, kui see vastab nõuetele, mis on sätestatud ühe asjaomase riigi õiguses.

(Sarnaselt määruse (EL) nr 650/2012 artikli 5 lõikele 2. Vt ka 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekut 65.)

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 16 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 b

Kooselu kokkuleppe vorminõuded

Kooselu kokkuleppe vormi suhtes kohaldatakse mutatis mutandis artiklit 16 a. Täiendavad vorminõuded artikli 16 a lõike 3 tähenduses on käesoleva artikli kohaldamisel ainult need, mis puudutavad

kooselu kokkulepet.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 66.)

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 16 c

Asjaõiguse kohandamine

Kui isik taotleb tuginemist sellisele asjaõigusele, millele tal on õigus vastavalt registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavale õigusele, ning selle liikmesriigi õiguses, kus sellele õigusele tuginetakse, ei tunta seda asjaõigust, kohandatakse vajaduse korral ja võimaluse piires seda asjaõigust kõnealuse riigi õiguses ette nähtud kõige lähema samaväärse asjaõigusega, võttes arvesse konkreetse asjaõigusega taotletavaid eesmärgi ja huve ning sellega seotud mõjusid.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 31 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 67.)

Selgitus

Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede puhul tekivad probleemid seoses asjaõiguse tunnustamisega, mis on võrreldavad pärimisasjades esinevatega. Uus säte vastab pärimisasju käsitleva määruse artiklile 31 ja samaaegselt tehtud abieluvararežiime käsitlevate asjade määruse ettepanekule.

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse sätteid ei tohi piirata selliste sätete kohaldamist, mille järgimist peetakse liikmesriigi avalike huvide,

1. Üldist kehtivust omavad sätteid on sätteid, mille eiramine on asjaomase liikmesriigi avaliku korruga (ordre public)

näiteks tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast niivõrd oluliseks, et need on kohaldatavad igas olukorras, mis kuulub nende reguleerimisalasse, olenemata sellest, milline õigus oleks registreeritud kooselust tulenevatele varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav käesoleva määruse alusel.

ilmselt vastuolus. Pädevad asutused ei tohiks tõlgendada avaliku korraga seotud erandjuhtusid nii, et tekiks vastuolu Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, eriti selle artikliga 21, milles keelatakse igasugune diskrimineerimine.

1 a. Ilma et see piiraks artikli 31 alusel kohaldatavaid ärisuhete kaitse eeskirju, ei tohi käesolev määrus piirata kohtu asukohariigi õiguse üldist kehtivust omavate sätete kohaldamist.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 69.)

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva määruse alusel määratud õigussätte kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse alusel määratud **riikliku** õigussätte kohaldamisest võib keelduda üksnes juhul, kui selle kohaldamine on ilmselt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 35 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 70.)

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19

Komisjoni ettepanek

Kui käesoleva määruse alusel kuulub kohaldamisele teatava riigi õigus, **kohaldatakse selle riigi** kehtivaid õigusnorme, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

Muudatusettepanek

Kui käesoleva määruse alusel kuulub kohaldamisele teatava riigi õigus, **tähendab see selles riigis** kehtivaid õigusnorme, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

Muudatusettepanek 73
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20

Komisjoni ettepanek

Kahe või enam õigussüsteemiga riigid –
territoriaalsed kollisiooninormid

Kui riigis on mitu territoriaalset üksust, millest igas kehtib oma õigussüsteem või oma eeskirjade kogum, mis käsitleb käesoleva määrusega reguleeritud teemasid, siis:

a) *tõlgendatakse käesoleva määruse alusel kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil viidet selle riigi õigusele asjaomasel territoriaalüksuses kehtiva õigusena;*

b) *tõlgendatakse viidet alalisele elukohale selles riigis alalise elukohana territoriaalüksuses;*

c) *osutab viide kodakondsusele selle riigi õigusega kindlaks määratud territoriaalüksusele või kohaldatavate sätete puudumise korral registreeritud kooselu poolte valitud territoriaalüksusele või valiku puudumise korral territoriaalüksusele, millega registreeritud*

Muudatusettepanek

Mitme õigussüsteemiga riigid –
territoriaalsed õiguste kollisioonid

1. Kui käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaihes kehtivad registreeritud kooselu varasuhete osas oma õigusnormid, määratakse kõnealuse riigi kollisiooninormidega kindlaks see territoriaalüksus, mille õigusnorme kohaldatakse.

1 a. Kollisiooninormide puudumisel käsitatakse:

a) *registreeritud kooselu poolte alalisele elukohale viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, kus on registreeritud kooselu poolte alaline elukoht;*

b) *kooselu poolte kodakondsusele viitavate sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eesmärgil viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, millega kooselu pooled on kõige lähemalt seotud;*

c) *muudele ühendavateks teguriteks olevatele elementidele viitavate mis tahes muude sätete kohaselt kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel viiteid lõikes 1 osutatud riigi õigusele viidetena selle territoriaalüksuse õigusnormidele, kus*

kooselu poolel või pooltel on kõige tugevam seos.

asjaomane element asub.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 36 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 72.)

Selgitus

Tugineb pärimisasju käsitleva määruse artiklile 36.

**Muudatusettepanek 74
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 20 a

Mitme õiguskorraga riigid – isikute gruppidele kohaldatav õigus

Sellises riigis, kus registreeritud kooselust tulenevatele varalistele tagajärgedele kohaldatakse kahte või enamat õigussüsteemi või normistikku, mis on kohaldatavad erinevatesse gruppidesse kuuluvate isikute suhtes, käsitatakse viiteid selle riigi õigusele viidetena õigussüsteemile või normistikule, mis on määratud kindlaks selles riigis kehtivate eeskirjadega. Selliste eeskirjade puudumisel kohaldatakse õigussüsteemi või normistikku, millega registreeritud kooselu pooled on kõige tihedamalt seotud.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 73.)

Selgitus

Tugineb pärimisasju käsitleva määruse artiklile 37.

**Muudatusettepanek 75
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 20 b

Käesoleva määruse kohaldamata jätmine siseriiklike õigusaktide konfliktide puhul

Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igäühes kehtivad registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust selliste õigusaktide konfliktide suhtes, mis hõlmavad ainult nimetatud territoriaalüksusi.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 74.)

Selgitus

Tugineb pärimisasju käsitleva määruse artiklile 38.

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 1**

Komisjoni tekst

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.
Otsuse tunnustamine ei tähenda siiski seda, et liikmesriigid tunnustavad registreeritud kooselu juriidilise institutsioonina oma õigustikus.

**Muudatusettepanek 77
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Otsuse vaidlustamise korral võib huvitatud pool, kes põhiküsimusena nõuab

Muudatusettepanek

2. Otsuse vaidlustamise korral võib huvitatud pool, kes põhiküsimusena nõuab

otsuse tunnustamist, taotleda selle tunnustamise kinnitamist *määruse (EÜ) nr 44/2001* artiklites [38–56] ettenähtud menetluse kohaselt.

otsuse tunnustamist, taotleda selle tunnustamise kinnitamist artiklites 27 b – 27 o ette nähtud menetluse kohaselt.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 39 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 75.)

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) kui tunnustamine oleks ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse;

Muudatusettepanek

a) kui tunnustamine oleks ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 76.)

(Tõlkija märkus: ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 79
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) kui otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või samaväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei *algatanud otsuse vaidlustamise menetlust* siis, kui tal oli selleks võimalus;

Muudatusettepanek

b) kui otsus on tehtud tagaselja ning kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või samaväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei *kaevanud otsust edasi* siis, kui tal oli selleks võimalus;

(Vastab osaliselt määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40.)

Muudatusettepanek 80
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) kui *see* on vastuolus *otsusega*, mis on *taotluse saanud* liikmesriigis *tehtud nendesamade asjaosaliste vahelise vaidluse puhul*;

Muudatusettepanek

c) kui *tunnustamine* on vastuolus *menetluse tulemusel tehtud kohtuotsusega*, mis on *tehtud samade poolte vahelises asjas* liikmesriigis, *kus tunnustamist taotletakse*;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 78.)

Muudatusettepanek 81
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) kui *see* on vastuolus varem sama *hagi põhjal samu asjaosalisi hõlmavas asjas* teises liikmesriigis või kolmandas riigis *tehtud otsusega*, kui varasem otsus vastab *taotluse saanud* liikmesriigis *tunnustamiseks vajalikele tingimustele*.

Muudatusettepanek

d) kui *see* on vastuolus *kohtuotsusega, mis on* varem *tehtud samade poolte vahelises, sama eseme ja sama alusega menetluses* teises liikmesriigis või kolmandas riigis, kui varasem otsus vastab *tunnustamise tingimustele* liikmesriigis, *kus tunnustamist taotletakse*.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 40 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 79.)

Muudatusettepanek 82
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25

Komisjoni ettepanek

Ühelgi juhul ei vaadata *välisriigis* tehtud otsust sisuliselt läbi.

Muudatusettepanek

Ühelgi juhul ei vaadata *liikmesriigis* tehtud otsust sisuliselt läbi.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 41 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 80.)

Muudatusettepanek 83
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 26

Komisjoni ettepanek

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on tavalises korras edasi kaevatud.

Muudatusettepanek

Selle liikmesriigi kohus, kus taotletakse teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, võib menetluse peatada, kui kohtuotsus on **päritoluliikmesriigis** tavalises korras edasi kaevatud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 42 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 81.)

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigis tehtud **otsust**, mis on täitmisele **pööratav, ning kohtulikku kokkulepet täidetakse teistes liikmesriikides määruse (EÜ) nr 44/2001 artiklite [38–56 ja 58] kohaselt.**

Muudatusettepanek

Liikmesriigis tehtud **otsused**, mis on **selles riigis** täitmisele **pööratavad, samuti kohtulikud kokkulepped on täitmisele pööratavad teises liikmesriigis, kui nad on tunnustatud huvitatud poole taotlusel teises liikmesriigis täitmisele pööratavaks vastavalt artiklites 27 b – 27 o sätestatud menetlusele.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 43 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 82.)

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27a

Peamise elukoha kindlaksmääramine
Et teha kindlaks, kas artiklites 27 b – 27 o sätestatud menetluse kohaldamisel on poole peamine elukoht kohtuotsuse täitmise liikmesriigis, kohaldab kohus, kuhu pöörduti, selle liikmesriigi siseriiklikku õigust.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 44 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 83.)

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 b

Kohalike kohtute pädevus

- 1. Täidetavaks tunnistamise taotlus esitatakse kohtuotsuse täitmise liikmesriigi kohtule või pädevale asutusele, millest kõnealune liikmesriik on teavitanud komisjoni artikli 33 kohaselt.**
- 2. Kohalik kohtualluvus määratakse selle poole peamise elukoha alusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, või täitmiskoha alusel.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 45 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 84.)

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 c

Menetlus

- 1. Taotlemiskorda reguleeritakse täitmise liikmesriigi seadusega.**
- 2. Taotlejal ei pea olema täitmise liikmesriigis postiaadressi ega volitatud esindajat.**
- 3. Taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:**
  - a) otsuse koopia, mis vastab selle õigsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele;**

b) tõend, mille on väljastanud päritoluliikmesriigi kohus või pädev asutus, kasutades artikli 33 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt ette nähtud vormi, ilma et see piiraks artikli 27 d kohaldamist.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 46 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 85.)

**Muudatusettepanek 88
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 d

Tõendi esitamata jätmine

- 1. Kui artikli 27 c lõike 3 punktis b märgitud tõendit ei esitata, võib kohus või pädev asutus määrata selle esitamise tähtaja, tunnustada võrdväärseid dokumente või kui ta leiab, et tal on piisavalt teavet, selle esitamise nõudmisest loobuda.**
- 2. Kui kohus või pädev asutus seda nõuab, esitatakse nimetatud dokumentide tõlge. Tõlke teeb isik, kes on selleks pädev ühes liikmesriigis.**

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 47 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 86.)

**Muudatusettepanek 89
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 e

Täidetavaks tunnistamine

Otsus tunnistatakse täidetavaks kohe pärast artikli 27 c nõuete täitmist ilma artikli 22 kohase läbivaatamiseta. Poolel,

kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ole menetluse selles staadiumis õigust teha taotluse kohta esildisi.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 48 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 87.)

Muudatusettepanek 90
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 f

Täitmismääruse taotluse kohta tehtud otsusest teatamine

1. Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsusest teatatakse taotluse esitajale viivitamata vastavalt korrale, mis on sätestatud selle liikmesriigi õiguses, kus täitmist taotletakse.

2. Täidetavaks tunnistamise otsus toimetatakse kätte poolele, kelle suhtes täitmist taotletakse, koos otsusega, kui seda pole talle juba kätte toimetatud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 49 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 88.)

Muudatusettepanek 91
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 g (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 g

Täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasikaebamine

1. Kumbki pool võib täidetavaks tunnistamise taotluse kohta tehtud otsuse edasi kaevata.

2. Edasikaebus esitatakse kohtusse, millest asjaomane liikmesriik on

teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 33.

3. Edasikaebust menetletakse vaidlustatud kohtuasjade menetlemise korra kohaselt.

4. Kui pool, kelle suhtes täitmist taotletakse, ei ilmu taotluse esitaja algatatud meneluseks kohtusse, kuhu edasikaebus esitati, kohaldatakse artiklit 11 ka siis, kui kõnealuse poole alaline elukoht ei ole üheski liikmesriigis.

5. Edasikaebus täidetavaks tunnistamise otsuse peale tuleb esitada 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest. Kui selle poole alaline elukoht, kelle suhtes täitmist taotletakse, on muus liikmesriigis kui selles, kus otsus täidetavaks tunnistati, on kaebuse esitamise tähtaeg 60 päeva alates kuupäevast, mil see määrus toimetati isikule kätte või saadeti tema asukohta. Tähtaega ei saa asukoha kauguse tõttu pikendada.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 50 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 89.)

**Muudatusettepanek 92
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 h (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 h

**Edasikaebuse kohta tehtud otsuse
vaidlustamise menetlus**

Edasikaebuse kohta tehtud otsust saab vaidlustada üksnes meneluse teel, millest asjaomane liikmesriik on teavitanud komisjoni vastavalt artiklile 33.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 51 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 90.)

Muudatusettepanek 93
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 i (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 i

**Täidetavaks tunnistamisest keeldumine
või selle tühistamine**

Kohus, kellele esitatakse artikli 27 g või artikli 27 h alusel edasikaebus, keeldub kohtuotsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab selle ainult artiklis 22 sätestatud põhjustel. Kohus teeb oma otsuse viivitamata.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 52 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 91.)

Muudatusettepanek 94
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 j (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 j

Menetluse peatamine

Kohus, kellele esitati edasikaebus artikli 27 g või artikli 27 h alusel, peab menetluse peatama selle poole taotlusel, kelle suhtes täitmist taotletakse, kui kohtuotsuse teinud liikmesriigis on otsuse täidetavus peatatud edasikaebamise tõttu.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 52 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 92.)

Muudatusettepanek 95
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 k (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 k

*Ajutised meetmed, sealhulgas
kaitsemeetmed*

1. Kui kohtuotsust tuleb tunnustada käesoleva jao kohaselt, ei takista miski taotluse esitajat nõudmast ajutiste meetmete või kaitsemeetmete rakendamist vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus täitmist taotletakse, ilma et kohtuotsust oleks vaja artikli 27 e kohaselt täidetavaks tunnistada.

2. Täidetavaks tunnistamisega kaasneb seadusest tulenevalt luba võtta kaitsemeetmeid.

3. Artikli 27 g lõike 5 kohaselt ette nähtud täitmismääruse peale edasikaebuse esitamise tähtaja jooksul ning kuni kaebuse kohta otsuse tegemiseni ei tohi teha muid täitetoiminguid kui kohaldada kaitsemeetmeid selle poole vara suhtes, kelle suhtes täitmist taotletakse.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 54 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 93.)

Muudatusettepanek 96
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 I (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 I

Osaline täidetavus

1. Kui otsus on tehtud mitmes asjas ning nende kõikide kohta ei saa täitmiseks luba anda, annab kohus või pädev asutus loa täita otsust ühes või mitmes asjas.

2. Taotluse esitaja võib nõuda, et täidetavaks tunnistatakse vaid teatud osa otsusest.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 55 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 94.)

Muudatusettepanek 97
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 m (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 m

Õigusabi

Taotlejal, kes on saanud päritoluliikmesriigilt täies ulatuses või osaliselt õigusabi või kes oli vabastatud kulude tasumisest, on täidetavaks tunnistamise menetluses õigus saada kõige soodsamat õigusabi või ulatuslikumat vabastust kuludest, mis on kohtuotsuse täitmise liikmesriigi õigusega ette nähtud.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 56 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 95.)

Muudatusettepanek 98
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 n (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27 n

Tagatise või deposiidi nõudmise keeld

Poolelt, kes ühes liikmesriigis taotleb mõnes muus liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, täidetavaks tunnustamist või täitmist, ei tohi nõuda mis tahes kujul tagatist ega deposiiti põhjusel, et ta on välisriigi kodanik või et tema peamine või alaline elukoht ei ole otsuse täitmise liikmesriigis.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 57 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 96.)

Muudatusettepanek 99
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 o (uus)

Artikkel 27 o

Maksu, tasu või lõivu nõudmise keeld

Täidetavaks tunnustamise menetluses ei tohi otsuse täitmise liikmesriigis nõuda mingit asja väärtuse alusel arvatavat maksu, tasu ega lõivu.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 58 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 97.)

Muudatusettepanek 100
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 28

Ametliku dokumendi *tunnustamine*

Ametliku dokumendi *vastuvõtmine*

1. *Liikmesriigi* koostatud *ametlikku dokumenti tunnustatakse teistes liikmesriikides, välja arvatud juhul, kui selle kehtivus vaidlustatakse kohaldatava õiguse alusel, ning tingimusel, et dokumendi tunnustamine ei ole ilmselgelt vastuolus avaliku korra normidega taotluse saanud liikmesriigis.*

1. *Liikmesriigis* koostatud *ametlikul dokumendil on teises liikmesriigis sama tõendusjõud kui see, mis on dokumendil päritoluliikmesriigis, või võimalikult sarnane toime, tingimusel et see ei ole ilmselgelt vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga.*

Isik, kes soovib kasutada ametlikku dokumenti teises liikmesriigis, võib paluda asutusel, kes koostas ametliku dokumendi päritoluliikmesriigis, täita artikli 33 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi, milles kirjeldatakse ametliku dokumendi tõendusjõudu päritoluliikmesriigis.

1 a. Ametliku dokumendi autentsuse vaidlustamiseks pöördatakse päritoluliikmesriigi kohtute poole ning otsus tehakse päritoluliikmesriigi õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub teises liikmesriigis tõendusjõud niikaua, kuni pädev kohus

menetleb sellist vaidlustamist.

1 b. Ametlikus dokumendis kajastatud õigustoimingute või õigussuhete vaidlustamiseks pööratakse kohtutesse, millel on pädevus vastavalt käesolevale määrusele, ning otsus tehakse III peatüki kohaselt kohaldatava õiguse alusel või artikli 32 kohase õiguse alusel. Vaidlustatud ametlikul dokumendil puudub muus liikmesriigis kui päritoluliikmesriik tõendusjõud seoses vaidlustatud küsimusega niikaua, kuni pädev kohus menetleb sellist vaidlustamist.

1 c. Kui liikmesriigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitleva asja kohta koostatud ametlikus dokumendis kajastuva õigustoimingu või õigussuhete kui eelküsimumise lahendamisest, on kõnealusel kohtul selles küsimuses pädevus.

2. Ametlike dokumentide tunnustamine
tähendab, et dokumentidel on sisu poolest tõendusjõud ja et neid käsitatakse kehtivatena.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 59 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 98.)

Muudatusettepanek 101
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 29 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigis koostatud ning täitmisele pööratav ametlik dokument tunnistatakse teises liikmesriigis **täitmisele pööratavaks vastava taotluse alusel määruse (EÜ) nr 44/2001** artiklites [38–57] sätestatud korras.

Muudatusettepanek

1. Ametlik dokument, **mis on päritoluliikmesriigis täidetav**, tunnistatakse teises liikmesriigis **täidetavaks huvitatud poole taotlusel vastavalt artiklites 27 b kuni 27 o** sätestatud **menetlusele**.

1 a. Artikli 27 c lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab ametliku dokumendi koostanud asutus huvitatud

2. Kohus, kellele esitatakse **määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli [43 või 44]** alusel apellatsioonkaebus, **saab keelduda täitmismääruse tegemisest või tühistada** selle ainult juhul, kui täitmisdokument on **taotluse saanud** liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega selgelt vastuolus.

poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 33 lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

2. Kohus, kellele esitatakse **artiklite 27 g või 27 h** alusel apellatsioonikaebus, **keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või tühistab** selle ainult juhul, kui täitmisdokument on **otsuse täitmise** liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega selgelt vastuolus.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 60 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 99.)

Muudatusettepanek 102 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Artikkel 30**

Komisjoni ettepanek

Kohtulike kokkulepete **tunnustamine ja** täitmisele pööratavus

Kohtulikud kokkulepped, mis on **sõlmimise liikmesriigis täitmisele pööratav, tunnustatakse ja pööratakse täitmisele** teises liikmesriigis mis tahes huvitatud isiku taotlusel **samad** tingimustel ametlike dokumentidega. Kohus, kellele esitatakse **määruse (EÜ) nr 44/2001 artikli [42 või 44]** alusel apellatsioonkaebus, keeldub **täitmismääruse tegemisest** või tühistab selle ainult juhul, kui **kohtulik kokkulepe** on **täideviiva liikmesriigi avaliku korra põhimõtetega** selgelt vastuolus.

Muudatusettepanek

Kohtulike kokkulepete täitmisele pööratavus

1. Kohtulikud kokkulepped, mis on **päritoluliikmesriigis täidetavad, tunnustatakse** teises liikmesriigis **täidetavaks** mis tahes huvitatud isiku taotlusel **vastavalt artiklites 27 b – 27 o sätestatud menetlusele.**

1 a. Artikli 27 c lõike 3 punkti b kohaldamisel väljastab kohus, kes kokkuleppe kinnitas või kus kokkulepe sõlmiti, mis tahes huvitatud poole taotlusel tõendi, kasutades artikli 33 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetluse kohaselt kehtestatud vormi.

1 b. Kohus, kellele esitatakse edasikaebus artikli 27 g või artikli 27 h alusel, keeldub otsuse täidetavaks tunnistamisest või

tühistab selle ainult juhul, kui **kohtuliku kokkuleppe täitmine** on selgelt vastuolus **otsuse täitmise liikmesriigi avaliku korraga (ordre public)**.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 61 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 100.)

Muudatusettepanek 103
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Mõju kolmandatele isikutele

Kolmandate isikute kaitse

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 101.)

Muudatusettepanek 104
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Registreeritud kooselust **tulenevad varalised tagajärjed** kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele **on reguleeritud artiklis 15 osutatud kooselu registreerinud riigi õigusega**.

1. Registreeritud kooselust **tulenevaid varalisi tagajärgi** kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele **reguleerib registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes käesoleva määruse alusel kohaldatav õigus**.

Muudatusettepanek 105
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. **Samas võib liikmesriigi õigusega ette näha, et kohaldatav õigus mõjutab** registreeritud kooselu poole ja kolmanda isiku **vahelisi õiguslike suhteid üksnes juhul, kui vähemalt ühe alaline elukoht on selle liikmesriigi territooriumil ning selle riigi õigusega ette nähtud**

2. Registreeritud kooselu poole ja kolmanda isiku **vahelises õiguslikus suhtes ei saa siiski ükski pool tugineda** registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes **kohaldatavale õigusele, kui kooselu poole, kes on õiguslikus suhtes kolmanda isikuga, ja kolmanda**

avalikustamise või registreerimise nõuded ei ole täitmata, välja arvatud juhul, kui kolmas isik oli või oleks pidanud olema teadlik registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavast õigusest.

isiku alaline elukoht on ühes ja samas riigis, mis ei ole see riik, mille õigust kohaldatakse registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes. Sel juhul kohaldatakse registreeritud kooselust tulenevatele varalistele tagajärgedele kolmanda isiku suhtes selle liikmesriigi õigust, kus on asjaomase kooselu poole ja kolmanda isiku alaline elukoht.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 102.)

Muudatusettepanek 106
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Samamoodi võib ette näha selle liikmesriigi õigusega, kus kinnisvara asub, lõikes 2 registreeritud kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele kehtestatud sätetega analoogseid sätteid.

Muudatusettepanek

3. Lõiget 2 ei kohaldata, kui:

a) kolmas isik oli või oleks pidanud olema teadlik registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavast õigusest, või

b) registreeritud kooselu varasuhete registreerimise või avalikustamise nõuded olid täidetud selle riigi õiguse kohaselt, kus on kolmanda isiku ja kooselu partneri, kes on kolmanda isikuga õiguslikes suhetes, alaline elukoht, või

c) kinnisvaraga seotud tehingute puhul olid registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede registreerimise või avalikustamise nõuded seoses kinnisvaraga täidetud selle riigi õiguse kohaselt, kus kinnisvara asub.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 103.)

Muudatusettepanek 107
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel -32 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel -32

Alaline tegevuskoht

- 1. Käesoleva määruse tähenduses on äriühingu ning muu juriidilise isiku või organiseeritud ühenduse alaline tegevuskoht peakontori asukoht. Majandustegevusega tegeleva füüsilise isiku alaline tegevuskoht on tema peamine ettevõtlusega tegelemise koht.*
- 2. Kui õiguslik suhe sõlmitakse filiaali, agentuuri või muu üksuse tegevuse käigus või kui lepingu järgi lasub lepingu täitmine sellisel filiaalil, agentuuril või üksusel, käsitatakse alalise tegevuskohana filiaali, agentuuri või muu üksuse asukohta.*
- 3. Alalise tegevuskoha kindlaksmääramisel lähtutakse õigusliku suhte sõlmimise ajast.*

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 104.)

Selgitus

Säte on asjakohane eelkõige seoses kolmandate isikute kaitsega. See toetub Rooma I määruse artiklile 19 ja vastab abieluvararežiime käsitlevate asjade analoogsele sättele.

Muudatusettepanek 108
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) selliste kohtute ja asutuste nimed ja kontaktandmed, kes on pädevad menetlema kohtuotsust käsitleva täitmismääruse taotlusi vastavalt artikli 27 b lõikele 1 ja selliste taotluste kohta tehtud otsuste edasikaebusi

vastavalt artikli 27 g lõikele 2;

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 78 lõike 1 punktide a ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 105.)

Muudatusettepanek 109
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b b) artiklis 27 h osutatud edasikaebuse kohta tehtud otsuse vaidlustamismenetlused.

Muudatusettepanek 110
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealustes sätetes.

(2) Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses teabes.

Muudatusettepanek 111
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku mitmekeelset veebisaiti.

3. Komisjon teeb lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks **lihtsalt ja asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku mitmekeelset veebisaiti.**

Liikmesriigid tagavad, et teave sellel mitmekeelsel veebisaidil on kättesaadav ka kõikide nende koostatud ametlike veebisaitide kaudu; selleks lisatakse link komisjoni veebisaidile.

Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artikli 78 lõikele 3 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 108.)

Muudatusettepanek 112

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Komisjon võtab kasutusele teabe- ja koolitusvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.

(Vastab 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 109.)

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 a

Artikli 2 lõikes 1a osutatud teavet sisaldava loetelu koostamine ja hilisem muutmine

1. Komisjon koostab liikmesriikidelt saadud teadete alusel artikli 2 lõikes 1a osutatud muude asutuste ja õigusala töötajate loetelu.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses loetelus esitatud teabes. Komisjon muudab loetelu sellele vastavalt.

3. Komisjon avaldab loetelu ja kõik selles edaspidi tehtud muudatused Euroopa Liidu Teatajas.

4. Komisjon teeb kogu lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud teabe avalikult kättesaadavaks kõikide muude asjakohaste vahendite abil, kasutades eelkõige tsiviil- ja kaubandusajades tehtava Euroopa õiguslase koostöö võrgustikku.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 79 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 110.)

**Muudatusettepanek 114
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 b

Artiklites 27 c, 28, 29 ja 30 osutatud tõendite ja vormide koostamine ja hilisem muutmine

Komisjon võtab vastu rakendusaktid artiklites 27 c, 28, 29 ja 30 osutatud tõendite ja vormide koostamiseks ja/või hilisemaks muutmiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 33 c lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 80 ja 2011/0059 (CNS) raporti muudatusettepanekule 111.)

**Muudatusettepanek 115
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 33 c

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

**2. Käesolevale lõikele viitamisel
kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011
artiklit 4.**

*(Vastab määruse (EL) nr 650/2012 artiklile 81 ja 2011/0059 (CNS) raporti
muudatusettepanekule 112.)*

**Muudatusettepanek 116
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 34 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Komisjon uurib oma aruannetes eelkõige
järgmisi küsimusi:***

***– kohaldatava õiguse valikut käsitleva
kokkuleppe sõlmimise ja registreeritud
kooselu poolte kohaldatava õiguse
määramise võimaluste kasutamine ning
mõju tegevusele,***

***– nõustamise nõude praktiline
rakendamine kohaldatava õiguse valikul,***

***– pädevusest loobumise võimaluse
kasutamine nende liikmesriikide kohtute
poolt, kus registreeritud kooselu ei ole
sätestatud, ja mõju tegevusele, ning***

***– võimalused käesoleva määruse sätete
edasiseks kohandamiseks määrusega, mis
käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat
õigust ning otsuste tunnustamist ja
täitmist abieluvararežiime käsitlevates
asjades, eesmärgiga suurendada
võrdõiguslikkust.***

**Muudatusettepanek 117
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 35 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes
poolte suhtes, kes on *oma kooselu*
*registreerinud.***

**3. III peatüki sätteid kohaldatakse üksnes
registreeritud poolte suhtes, kes on *pärast*
käesoleva määruse kohaldamise
*kuupäeva***

- a) sõlminud registreeritud kooselu, või
b) teinud varaliste tagajärgede suhtes
kohaldatava õiguse valiku.

Kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe, mis sõlmiti enne [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], kehtib samuti, kui see vastab III peatükis sätestatud tingimustele või kui see on jõus vastavalt õigusele, mida kohaldatakse nimetatud kokkuleppe sõlmimise ajal kooskõlas rahvusvahelise eraõiguse vastavate sätetega.

Kui kohaldatava õiguse valikut käsitlev kokkulepe on sõlmitud enne [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev], oodates käesolevas määruses sätestatud õiguse valiku võimalust, kuid nimetatud kokkulepe ei olnud selle sõlmimise ajal kehtiv vastavalt õigusele, mida kohaldati kooskõlas rahvusvahelise eraõiguse vastavate sätetega, kuna kohaldatav õigus ei andnud registreeritud kooselu pooltele võimalust valida kohaldatavat õigust, on asjaomane kokkulepe kehtiv alates [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev].

SELETUSKIRI

A. Probleem

ELis oli 2007. aastal¹ ligikaudu 211 000 registreeritud kooselu, nendest abieluvararežiimi tähenduses üle 41 000 piiriülese. Nendest 8500 (4%) lõppesid lahkumineku ja 1266 (0,6%) ühe poole surma tõttu².

Kui vara jagamise või kooselu ajal on vaja teha abieluvararežiimiga seotud otsuseid, seisavad asjaomased isikud silmitsi keerukate küsimustega, eriti seoses kohaldatava õiguse ja kohtualluvusega. Registreeritud kooselu puhul on sealjuures veelgi enam kui abielu puhul olulisi erinevusi riiklike sätete vahel. See tekitab märkimisväärset õiguskindlusetust. Vaidluse korral võib nii nagu abielupaaridegi puhul olla paremate nõudandjatega poolel huvi pöörduda võimalikult kiiresti selle kohtu poole, mis tema arvates kohaldab tema jaoks soodsamat õigust.

B. Komisjoni ettepanek ja muutmisvajadus

Komisjon on 2011. aasta mais esitanud paralleelselt kaks eraldi ettepanekut seoses abieluvararežiimi ja registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgedega, mis sisaldavad sätteid kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning dokumentide tunnustamise ja täitmise kohta.

Raportöör nõustub komisjoniga, et vaja on tegutseda ning et asjaomaste paaride õiguslikku olukorda on võimalik oluliselt parandada. Registreeritud kooselu puudutav õigusnormide kogum areneb edasi, kodanike liikuvus Euroopas suureneb; seetõttu kasvab asjaomaste isikute arv.

1. Kaks ettepanekut

Raportöör avaldas juba oma 11. novembri 2011. aasta töödokumendis³ arvamust, et komisjon – kuigi ta on tunnetanud kaht paralleelset probleemi abielude ja registreeritud kooselude suhtes – on esitanud kaks eraldi ettepanekut, põhjendusega⁴, et registreeritud kooselud seisavad silmitsi spetsiifiliste probleemidega ning kahte õigusakti saaks praktilisemalt ja poliitiliselt paremini rakendada.

Raportöör ei pea eraldamist regulatsioonitehniliselt ja -süsteemiliselt vältimatuks, kuna lükkab tagasi kahe ettepaneku keskse sisulise eristamise – nimelt registreeritud kooselu puhul kohaldatava õiguse valimise ja sellega seonduva kohtu valimise keelamise (selle kohta punktis 2). Mõlemas raportis projektis teeb raportöör paralleelsed ettepanekud, kuna talle tundub nii poliitilistel põhjustel otstarbekam. Seejuures on raportöörile sisuline võrdsus tähtsam kui – siiski vaid tehniline – küsimus, kas tegemist on ühe või kahe dokumendiga. Isegi ühe sama dokumendi sees võivad sisalduda kahe erineva reguleeritava eseme kohta diskrimineerivad sätted.

---

¹ Arvnäitajate allikas: komisjoni talituste töödokument (*Impact Assessment*), 16.3.2011, SEC(2011)0327.

² Komisjon tunnistab, et selle suhteliselt uue õiguse kohta veel vähe arvmaterjali, SEC(2011)0321, lk 14. Vt ka VI lisa punkt 2, kus on ära toodud arvnäitajad Soome, Hollandi, Rootsi ja Prantsusmaa kohta.

³ PE475.883v01-00.

⁴ SEC(2011)0327, lk 40.

2. Kohaldatava õiguse valik registreeritud kooselu poolte jaoks

Keskne kriitikaküsimus on, et ettepanekus ei ole registreeritud kooselu puhul lubatud kohaldatavat õigust valida. Komisjon¹ osutas liikmesriikide õiguse erinevustele, mis õigustaks selle riigi õiguse kohaldamist, kus kooselu on registreeritud. See on kooskõlas ka liikmesriikide õigusaktidega, milles on üldjuhul ette nähtud selle riigi õiguse kohaldamine, kus kooselu on registreeritud ning ei ole ette nähtud mõne muu riigi õiguse valimist, isegi juhul, kui on jäetud võimalus sõlmida omavahelisi kokkuleppeid.

Raportöör kahtleb väga, kas ettepanek on selles osas kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 20 sätestatud võrdsuse põhimõtte ja artiklis 21 sätestatud diskrimineerimiskeelu põhimõttega, mistõttu ta palus selle küsimuse kohta Euroopa Parlamendi kaudu Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti arvamust.

Arvamus² uurib eelkõige komisjoni toodud põhjendusi abikaasade ja registreeritud kooselu poolte õiguse valiku võimaluste erineva reguleerimise kohta. Ta järeldab, et registreeritud kooselu poolte õiguse valiku piiramiseks ELi põhiõiguste harta artiklite 20 ja 21 taustal on vajalik piisav õigustus, mida komisjoni antud selgitustest ei saa välja lugeda.

Nendel asjaoludel teeb raportöör regulatsiooni ettepaneku, mis annab registreeritud kooselu partneritele võimaluse valida nende varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust. Seejuures taotleb regulatsiooni ettepanek laiemalt vastavust abieluvararežiime käsitleva määrusega ja erineb sellest vaid sel määral kui vajalik, et tulla toime probleemidega, mida registreeritud kooselu pooltele võimaldatav õiguse valik võiks kaasa tuua: kooselu pooled võiksid valida õiguse, mis registreeritud kooselu ei sätesta. Seda tuleb ära hoida õiguse valimise toime piiramisega. „Tühjusesse haarav” õiguse valik peab jääma määruse ettepaneku kohaselt toimeta, objektiivse alusena lähtutaks endiselt selle riigi õigusest, kus kooselu on registreeritud.

Veel nähakse ette nõustamise nõue. Kuigi üldjuhul on aga õigust valida soovivad pooled vastavat teavet kogunud ja just asjaomased isikud on tavaliselt eriti hästi oma õigustest teadlikud, peab ette nägema õiguslase nõustamise, kui tekib vajadus eraldi õiguskaitse järele. Kui ühes liikmesriigis kehtivad näiteks vormilised erinõuded õiguse valiku suhtes, mis tagavad nõustamise, on nõustamisenõue täidetud juba sellega (nt ametlikud dokumendid).

Lisaks teeb raportöör – analoogselt abieluvararežiime käsitlevate asjadega – õiguse valikut käsitleva uue sättega haakuva ettepaneku kohaldatava õiguse valikuga seonduva kohtualluvuse valiku kohta.

3. Abielu ja registreeritud kooselu võrdsustamine seoses üldiste varaõiguse küsimustega

Raportöör teeb ettepaneku järgida abieluvararežiime käsitlevates asjades asjakohasena tunduvald lahendusi ka registreeritud kooselude puhul. See kehtib eelkõige uute varaõiguslike projektide kaasamise kohta liidu teiste õigusaktide alasse, eriti uue pärimisasjade määruse ja Brüssel I määruse kohta. Üksiküsimuste reguleerimisel puudutab see võrdsustav lähenemine kohaldamisala määramist (nt ka Saksa õigusest pärineva sotsiaalkindlustusest saadava raha

¹ COM(2011)0127, põhjendus, lk 8.

² http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/opinions/op-property-regimes_en.htm

tasaarvestuse ja teiste liikmesriikide sarnaste õiguste väljajätmine), pädevust käsitlevate sätete muutmist, (raportööri ettepaneku põhjal abieluvararežiime käsitlevate asjade kohta) pärimisasju käsitlevast määrusest ülevõetavaid eeskirju asjaõiguste kohandamise kohta ning kohtuotsuste tunnustamise, täitmisele pööratavuse ja täitmise ning dokumentide vastuvõtmise ja täitmisele pööratavuse kohta.

Raportöör jätab siiski muutmata astmelise korralduse kohtute pädevuse kohta, mida komisjoni ettepanek vaatamata liikmesriikide erinevatele hoiakutele registreeritud kooselu suhtes sätestab. Liikmesriikide suhtes, mis registreeritud kooselu ei tunne, näeb ettepanek ette, et sellise riigi kohtud võivad oma pädevusest loobuda. Kui kohus seda siiski ei tee, ei tohi ta üldiselt kooselu reguleeriva võõra õiguse kohaldamisest avalikku korda arvesse võttes keelduda. Kuigi võiks arutleda selle üle, et see pädevusest loobumise võimalus, mida abieluvararežiime käsitlevate asjade määrukses ette ei nähta, peidab endas potentsiaalset diskrimineerimist, ei tundu raportöörile reaalne teha siin ja praegu täielik võrdsustamise ettepanek. See takistaks liikmesriike, kus registreeritud kooselu ei tunta, heakskiitu andmast.

Raportöör teeb lõpuks läbivaatamisklausli laiendamise ettepaneku, selleks et eriti hoolikalt kontrollida konkreetsete punktide praktilist mõju seal, kus abieluvararežiime ja registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevad asjad (veel) ei kattu ning püüdlema selle kontrolli alusel ühtlustamise suunas.

6.9.2012

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS

õiguskomisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus kohtualluvuse, kohaldatava õiguse ning otsuste tunnustamise ja täitmise kohta registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades
(COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))

Arvamuse koostaja: Michael Cashman

LÜHISELGITUS

Euroopa Komisjoni ettepaneku eesmärk on reguleerida kohtualluvust ja kohaldatavat õigust, kuna need määravad nii registreeritud kooselu poolte vara igapäevase majandamise kui selle, kuidas lahkumineku või surma korral piiriülestes olukordades vara jaotamisega seotud küsimustes toimida. Komisjoni eesmärk on tagada pooltele suurem õiguskindlus, et vältida paralleelseid menetlusi ning kaebuste esitamisel meelepärase kohtualluvuse valimist (nn forum shopping).

Käesoleva arvamuse raportöör nõustub õiguskomisjoni raportööriga ning leiab, et ühelt poolt registreeritud kooselu ja teiselt poolt abielu erinev käsitlemine ei ole põhjendatud. Käesolevate muudatusettepanekute eesmärk on seega lähendada kahte kõnealust ettepanekut.

Komisjoni ettepanek välistab registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse valiku võimaluse ning muudab kohustuslikuks selle riigi õiguse, kus kooselu registreeriti. Raportöör kahtleb, kas sellisel piirangul on alust, kuna õiguse valik annab asjaosalistele pooltele suurema vabaduse, ning arvestades, et määruse kavandatud lai reguleerimisala peaks katma kõik registreeritud kooseluga seotud varalised aspektid. Seetõttu tagatakse käesolevate muudatusettepanekutega, et abikaasadele ja registreeritud kooselu pooltele kehtivad samad valikud, kuid alati tingimusel, et viimaste puhul on tegemist sellise riigiga, mille seadustes on registreeritud kooselu sätestatud.

Lisaks leiab raportöör, et isiklike mittevaraliste tagajärgede (näiteks nimemuutus) väljajätmine määruse reguleerimisala artiklist 1 on põhjendamatu, ning soovitab selle erandi kaotada.

Lõpuks, kuna artikkel 18 sätestab niigi avaliku korraga seotud erandjuhud, leiab raportöör, et liiga laiahaardeline artikkel 17 üldist kehtivust omavate sätete kohta tuleks määrusest välja

jätta.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutaval õiguskomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Registreeritud kooselu poolte vara valitsemise hõlbustamiseks kohaldatakse kooselu registreerinud riigi õigust **poolte kogu vara suhtes**, isegi juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.

Muudatusettepanek

(18) Registreeritud kooselu poolte vara valitsemise hõlbustamiseks **võimaldatakse käesoleva määrusega kooselu pooltel valida, kas nende vararežiimi alla kuuluva kogu vara suhtes, olenemata selle vara olemusest või asukohast**, kohaldatakse kooselu registreerinud riigi või mõne muu riigi, millega neil on kõige tihedamad seosed, kus asub nende alaline elukoht või mille kodanikud nad on, õigust **tingimusel, et kõnealuse riigi õiguses on registreeritud kooselu sätestatud**, isegi juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega. **Kõnealuse valiku langetamisele ajalisi piiranguid ei ole, seda võib teha nii kooselu registreerimisel, selle käigus kui ka pärast selle lõppu.**

Selgitus

Ei ole vajadust kahe erineva ettepaneku järele võtta vastu määrus ega ka põhjust keelata registreeritud kooselu pooltele õigust valida kohaldatavat õigust. Kooselu registreerinud pooltel peab olema vabadus valida, millise riigi õigust kohaldada oma vararežiimile. See valik peab põhinema selle riigi õigusel, kus asub ühe kooselu poole või tulevase poole alaline elukoht või mille kodakondsus ühel kooselu poolel või tulevasel poolel on. Käesolev põhjendus tagab kõnealuse valiku tingimusel, et riik, mille õigust kohaldatakse, tunnustab registreeritud kooselu.

Muudatusettepanek 2

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 a) Kui kohaldatavat õigust ei valita, kohaldatakse kooselu registreerinud riigi õigust poolte kogu vara suhtes, isegi juhul, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega. Kui kooselu pooled on sõlminud mitu sarnast lepingut, näiteks registreerinud oma kooselu mitmes riigis, kohaldatakse selle riigi õigust, kus kooselu registreeriti ning kus asub mõlema poole elukoht või mille kodakondsus neil mõlemal on, selle puudumisel kohaldatakse poolte kogu vara suhtes kooselu viimati registreerinud riigi õigust.

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 b) Mõistet „alaline elukoht” tuleks tõlgendada kooskõlas käesoleva määruse eesmärgiga. Selle tähenduse peaks kindlaks määrama kohtunik vastavalt asjaoludele igal üksikjuhtumil eraldi. See termin ei viita alalise elukoha mõistele riikliku õiguse tähenduses, vaid kujutab endast iseseisvat Euroopa Liidu õiguse mõistet.

Selgitus

Mõiste „alaline elukoht” tuleks määratleda, vältides nii palju kui võimalik igasugust meelevaldset tõlgendamist. Kohus peab loomulikult enne mõiste kohaldamist uurima kõiki asjaolusid.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 c) Kui kohaldamisele kuuluv õigus määratakse kindlaks kodakondsuse alusel, tuleb arvestada asjaolu, et teatavates tavaõigusel (common law) põhineva õigussüsteemiga riikides kasutatakse ühendava tegurina mõistet „alaline elukoht” (domicile) ja mitte mõistet „kodakondsus”.

Selgitus

Käesolev põhjendus selgitab „kodakondsuse” ja „alalise elukoha” rolli ühendavate tegurite nimistus.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 d) Selleks et tagada õiguskäibe kindlus ja hoida ära registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse muutmist ilma, et kooselu pooli sellest teavitataks, ei saa registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavat õigust muuta ilma, et pooled oleksid sellist tahet sõnaselgelt väljendanud. Kohaldatava õiguse muutmist käsitleval kooselu poolte otsusel ei saa olla tagasiulatuvat jõudu, välja arvatud juhul, kui nad on seda selge sõnaga väljendanud. Mingil juhul ei tohi see kahjustada kolmandate isikute õigusi ega varasemalt sõlmitud dokumentide kehtivust.

Selgitus

Käesolev põhjendus tagab, et kohaldatava õiguse valik langetataks mõlema poole selgesõnalisel nõusolekul.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18 e) Arvestades registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse valiku olulisust, tuleb määrusega kehtestada teatavad tagatised, kindlustamaks, et kooselu pooled või tulevased pooled on teadlikud oma valiku tagajärgedest. Valik tuleb teha vormis, mis on ette nähtud riigi õigusega (tingimusel, et selle riigi õiguses on registreeritud kooselu sätestatud) või dokumendi koostamise riigi õigusega registreeritud kooselu varalepingutele, ning see peab olema vähemalt kirjalikus vormis ning selle peavad olema kuupäevastanud ja alla kirjutanud mõlemad kooselu pooled. Kinni tuleb pidada ka võimalikest vormilistest lisanõuetest, mis on kehtestatud valitud riigi õigusega või dokumendi koostanud riigi õigusega selliste lepingute kehtivuse, avaldamise või registreerimise kohta.

Selgitus

Käesolev põhjendus selgitab registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse valimise korda, tingimusel et tegemist on registreeritud kooselu tunnustava riigi õigusega. Kinni tuleb pidada kõigist vastava õigusega ette nähtud nõuetest.

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) Kogu vajalik teave peaks olema asjakohaste vahendite abil lihtsasti kättesaadavaks tehtud, seda eriti komisjoni mitmekeelsel veebisaidil, et paarid ja kooselu pooled saaksid oma õigusi informeeritult kasutada.

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 a) Soovitav on koostada mitmekeelne teabevahend, millega parandatakse asjaomastel isikutel teabe kättesaadavust ja soodustatakse heade tavade vahetamist õigusala töötajate vahel.

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19 b) Komisjon peaks kasutusele võtma teabe- ja koolitusvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, 21 ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, õigust mittediskrimineerimisele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid **järgides**.

Muudatusettepanek

(28) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artikleid 7, 9, 17, **20, 21, 23** ja 47, mis käsitlevad vastavalt era- ja perekonnaelu austamist, õigust abielluda ja luua perekond nende õiguste kasutamist reguleerivate siseriiklike õigusaktide kohaselt, omandiõigust, **võrdsust seaduse ees**, õigust mittediskrimineerimisele, **naiste ja meeste võrdõiguslikkust ja** õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Liikmesriikide kohtud peavad käesolevat määrust kohaldama, **järgides** nimetatud õigusi ja põhimõtteid, **mis on esitatud põhiõiguste hartas, eelkõige põhimõtteid, mis puudutavad võrdsust seaduse ees, soost ja seksuaalsest orientatsioonist ajendatud diskrimineerimist ning naiste ja meeste võrdõiguslikkust**.

Selgitus

Tunnustades komisjoni põhiõiguste mõjuhinnangu tulemusi, rõhutab raportöör, et kohtud peavad määrust kohaldades pöörama erilist tähelepanu võrdsusele seaduse ees (põhiõiguste harta artikkel 20), diskrimineerimiskeelule (harta artikkel 21) ning naiste ja meeste võrdõiguslikkusele (harta artikkel 23).

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – lõik 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) registreeritud kooseluga kaasnevad isiklikud mittevaralised tagajärjed,

Muudatusettepanek

välja jätud

Selgitus

Pole põhjust jätta registreeritud kooseluga kaasnevad isiklikud mittevaralised tagajärjed (nagu näiteks nimemuutus) määruse reguleerimisalast välja. Registreeritud kooselu pooltele peaksid kehtima samad õigused, mis on abikaasadele ette nähtud abieluvararežiimi käsitleva määruse ettepanekus.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kokkulepet võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. **Kui kokkulepe on sõlmitud enne menetlust**, peab *see* olema kirjalik, kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema registreeritud kooselu poole poolt.

Muudatusettepanek

Kokkulepet võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. **See** peab olema kirjalik, kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema registreeritud kooselu poole poolt.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Muudel kui artiklitega 3 ja 4 ette nähtud juhtudel on poolte registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevas menetluses pädevad otsuseid langetama selle liikmesriigi kohtud, kus:

Muudatusettepanek

1. Muudel kui artiklitega 3 ja 4 ette nähtud juhtudel on poolte registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevas menetluses pädevad otsuseid langetama selle liikmesriigi kohtud (**esitatud eelisõiguse kahanevas järjekorras**), kus:

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c a) kelle kodanikud kooselu pooled on või, Ühendkuningriigi ja Iirimaa puhul, kus on kooselu poolte ühine elukoht, või selle puudumise korral,

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lõike 1 punktides a, b **ja** c nimetatud kohtud võivad oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Muudatusettepanek

2. Lõike 1 punktides a, b, **c ja a** nimetatud kohtud võivad oma pädevusest loobuda, kui nende riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Registreeritud kooselu pooled võivad lisaks kokku leppida, et selle liikmesriigi kohtud, mille õiguse nad on valinud kooskõlas artiklitega 15 ja 15b oma registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatavaks, on pädevad lahendama registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi.

Selgitus

Selle lõikega tagatakse kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õigusega liikmesriigi kohtutele pädevus lahendada registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõik 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 b. Sellise kokkuleppe võib sõlmida igal ajal, kaasa arvatud menetluse ajal. See

peab olema kirjalik, kuupäevastatud ja alla kirjutatud mõlema registreeritud kooselu poole poolt.

Kompromissmuudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15

Komisjoni ettepanek

Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine
Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatakse selle riigi **õigust, kus kooselu** on registreeritud.

Muudatusettepanek

Kohaldatava õiguse valik
Juhul kui poolte eraõiguslikus kokkuleppes ei ole sätestatud teisiti, võivad kooselu pooled või tulevased pooled valida, millise riigi õigust alljärgnevate riikide seast nende kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatakse, **tingimusel et** selle riigi **õiguses** on registreeritud **kooselu sätestatud:**

Selgitus

Abieluvararežiimi määrus ja registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede määrus peaksid olema kaks eri dokumenti, kuid pakkuma sama valikut kohaldatavate õiguste osas. See lubab kohtul oma pädevusest loobuda, kui selle riigi õiguses ei ole registreeritud kooselu sätestatud.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – punkt a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) selle riigi õigust, kus kooselu registreeriti või

Selgitus

Muudatusettepanekud 19–25 tagavad sama valiku kohaldatava õiguse osas, mis on sätestatud abielupaaridele abieluvararežiimiga, tingimusel et valitud riigi õiguses on registreeritud kooselu sätestatud. Lisaks, nagu on ette nähtud komisjoni ettepaneku käesoleva versiooni artiklis 15, võivad registreeritud kooselu pooled valida selle riigi õiguse, kus nende kooselu

registreeriti.

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – punkt b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***b) selle riigi õigust, kus asub
registreeritud kooselu poolte või tulevaste
partnerite ühine elukoht või***

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – punkt c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***c) selle riigi õigust, kus on ühe kooselu
poole või tulevase poole alaline elukoht
valiku tegemise ajal või***

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – punkt d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***d) selle riigi õigust, mille kodakondsus on
ühel kooselu poolel või tulevasel poolel
valiku tegemise ajal või***

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – punkt e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***e) selle riigi õigust, millega kooselu
pooltel on koos kõige tugevam seos või***

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – punkt f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***f) selle riigi õigust, kus asub registreeritud
kooselu poolte viimane ühine elukoht või***

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – punkt g (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***g) selle riigi õigust, kus asub
registreeritud kooselu poolte esimene
ühine alaline elukoht pärast kooselu
registreerimist.***

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Mõiste „alaline elukoht” tähendab isiku
tavapäraselt eluaset.***

Selgitus

*Mõiste „alaline elukoht” tuleks määratleda, vältides nii palju kui võimalik igasugust
meelevaldset tõlgendamist. Kohus peab loomulikult enne mõiste kohaldamist uurima kõiki
asjaolusid.*

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 a

***Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine
valiku puudumise korral***

***Kui kooselu pooled ei tee valikut,
kohaldatakse registreeritud kooselust
tulenevate varaliste tagajärgede suhtes
selle riigi õigust, kus kooselu on
registreeritud.***

***Kui kooselu pooled on registreerinud oma
kooselu mitu korda, kohaldatakse nende
kooselust tulenevate varaliste tagajärgede
suhtes järgmiste riikide õigust (kahanevas
järjestuses):***

***a) selle riigi õigust, kus kooselu
registreeriti ja millega kooselu pooltel on
koos kõige tugevam seos, või selle
puudumisel***

***b) selle riigi õigust, kus kooselu viimati
registreeriti.***

Selgitus

Kui kooselu pooled ei langeta valikut, kohaldatakse selle riigi õigust, kus kooselu registreeriti, nagu on ette nähtud komisjoni ettepaneku käesoleva versiooni artiklis 15. Kui kooselu pooled on registreerinud oma kooselu samaaegselt eri riikides, kohaldatakse selle riigi õigust, millega pooltel on kõige tihedam seos, või selle puudumisel selle riigi õigust, kus kooselu viimati registreeriti.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 b

Kohaldatava õiguse muutmine

1. Kooselu pooled võivad igal ajal kooselu jooksul muuta oma kooselust tulenevatele varalistele tagajärgedele kohaldatavat õigust. Nad võivad valida vaid selliste riikide seast, mille õiguses on registreeritud kooselu sätestatud ning mis vastavad artiklis 15 sätestatud tingimustele.

2. Registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse muutmisel kooselu ajal ei ole tagasiulatuvat jõudu, kui kooselu pooled ei ole sõnaselgelt väljendanud vastupidist. Kui kooselu pooled otsustavad anda sellele muutmisele tagasiulatuvat jõu, ei mõjuta see varem, muutmise hetkeni kehtinud õiguse kohaselt sõlmitud dokumentide kehtivust ega varasemast kohaldatavast õigusest tulenevaid kolmandate isikute õigusi.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15 c

Kohaldatava õiguse valimise vormilised nõuded

- 1. Kohaldatava õiguse valik tuleb vormistada vastavalt nõuetele, mis on valitud riigi õigusega või kooselu sõlminud riigi õigusega kooselulepingutele kehtestatud.*
- 2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, peab valik olema vähemalt sõnaselge ja vormistatud kirjaliku dokumendina, mille on kuupäevastanud ja alla kirjutanud mõlemad kooselu pooled.*
- 3. Kui lõikes 1 osutatud liikmesriigi õigusega on kooselulepingu jaoks ette nähtud vormilisi lisanõudeid, tuleb need*

täita.

Selgitus

Käesolev uus artikkel vastab ettepaneku võtta vastu abieluvararežiimi käsitlev määrus artiklile 19, nii et registreeritud kooselu pooled peavad täitma samu vormilisi nõudeid nende lepinguga kaasnevate varaliste tagajärgede suhtes kohaldatava õiguse kohta.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 17

välja jäetud

Üldist kehtivust omavad sätted

Käesoleva määruse sätted ei tohi püürata selliste sätete kohaldamist, mille järgimist peetakse liikmesriigi avalike huvide, näiteks tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast niivõrd oluliseks, et need on kohaldatavad igas olukorras, mis kuulub nende reguleerimisalasse, olenemata sellest, milline õigus oleks registreeritud kooselust tulenevatele varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav käesoleva määruse alusel.

Selgitus

Selle artikliga lubatud erandite hulk on õigupoolest piiramatult, lubades liikmesriikidel eirata määruse mis tahes sätteid. Kuna artikkel 18 sätestab niigi avaliku korraga seotud erandjuhud, tuleks käesolev artikkel välja jätta.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 18 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Õigussätte kohaldamisest keeldumine ei tohi olla vastuolus Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatuga.

Selgitus

See lisamärge peaks tegema selgeks, et õigussätte kohaldamisest keeldumine põhjendusel, et see on asukohariigi avaliku korruga vastuolus, peab olema kooskõlas põhiõiguste hartaga ning eriti selle artikliga 21, mis keelab diskrimineerimise.

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigis tehtud otsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma erimenetluseta.
Otsuse tunnustamine ei tähenda siiski seda, et liikmesriigid tunnustavad registreeritud kooselu juriidilise institutsioonina oma õigustikus.

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 31 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Registreeritud kooselust *tulenevad varalised tagajärjed* kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele ***on reguleeritud artiklis 15 osutatud kooselu registreerinud riigi õigusega.***

Muudatusettepanek

1. Registreeritud kooselust *tulenevaid varalisi tagajärgi* kooselu poole ja kolmanda isiku vahelistele õiguslikele suhetele ***reguleerib registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede suhtes käesoleva määruse alusel kohaldatav õigus.***

Selgitus

Kõnealust lõiget on muudetud, et selles võtaks arvesse kooselu pooltele jäetud võimalust valida nende registreeritud kooselu varaliste tagajärgede suhtes kohaldatav õigus.

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 32 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 32 a

Eraõiguslikud suhted

Käesolev määrus ei piira kahel isikul, kes ei ole abielus ega ole sõlminud registreeritud kooselu, reguleerimast kooselust või selle lõppemisest tulenevaid varalisi tagajärgi eraõiguslikult ja üksnes pooltevaheliselt.

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon teeb ***lõigete 1 ja 2 kohaselt saadud*** teabe avalikult kättesaadavaks asjakohaste vahendite abil, kasutades ***eelkõige*** tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku ***mitmekeelset veebisaiti***.

Muudatusettepanek

3. Komisjon teeb ***kogu*** teabe avalikult ***lihtsal viisil*** kättesaadavaks asjakohaste vahendite abil, kasutades ***mitmekeelset veebisaiti lisaks*** tsiviil- ja kaubandusasju käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku ***veebisaidile, et paarid ja kooselu pooled saaksid oma õigusi hästi informeeritult kasutada.***

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 33 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

3 a. Komisjon peaks kasutusele võtma teabe- ja koolitusvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.

Muudatusettepanek

3 a. Komisjon peaks kasutusele võtma teabe- ja koolitusvahendi pädevate õigusasutuste ja õigusala töötajate jaoks, luues kõigis ametlikes keeltes töötava interaktiivse internetiportaali ning võttes kasutusele ekspertteadmiste ja -kogemuste vahetamise süsteemi.

MENETLUS

Pealkiri	Otsused registreeritud kooselust tulenevate varaliste tagajärgede kohta
Viited	COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	JURI 10.5.2011
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	LIBE 10.5.2011
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Michael Cashman 19.9.2011
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	21.3.2012 3.9.2012
Vastuvõtmise kuupäev	3.9.2012
Lõpphääletuse tulemus	+ : 46 - : 3 0 : 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Edit Bauer, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Ioan Enciu, Frank Engel, Monika Flašíková Beňová, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu, Anthea McIntyre, Louis Michel, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Rui Tavares, Nils Torvalds, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Auke Zijlstra
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Anna Maria Corazza Bildt, Cornelis de Jong, Evelyne Gebhardt, Monika Hohlmeier, Franziska Keller, Ádám Kósa, Marian-Jean Marinescu, Antonio Masip Hidalgo, Jan Mulder, Raül Romeva i Rueda, Marie-Christine Vergiat, Glenis Willmott
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Justas Vincas Paleckis, Iuliu Winkler

MENETLUS

Pealkiri	Otsused registreeritud kooselust tulenevaid varalisi tagajärgi käsitlevates asjades			
Viited	COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS)			
EPga konsulteerimise kuupäev	7.4.2011			
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	JURI 10.5.2011			
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	LIBE 10.5.2011	FEMM 10.5.2011		
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	FEMM 20.9.2012			
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Alexandra Thein 12.4.2011			
Arutamine parlamendikomisjonis	21.6.2011	21.11.2011	17.9.2012	11.10.2012
	18.12.2012			
Vastuvõtmise kuupäev	20.6.2013			
Lõpphääletuse tulemus	+: -: 0:	23 0 2		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Dimitar Stoyanov, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Tadeusz Zwiefka			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Sergio Gaetano Cofferati, Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, Axel Voss			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Frédérique Ries, Nikolaos Salavrakos, Jacek Włosowicz			
Esitamise kuupäev	21.8.2013			